

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam poji, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoletkovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročninae. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserate se plačujejo od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torika popoldne. — Na zaprte reklamacije se poštnine proste.

Sijajna avstrijska zmaga proti Srbom.

Avstrijci premagali Srbe pri Valjevu. — Hrvati se posebno odlikovali. — Prvi ranjenci v Budimpešti — Nova vojska na Balkanu.

Nova razveseljiva poročila so prišla iz Srbije. Avstrijci na srbski zemlji prodirajo. Srbi se umikajo. Naši so se tako junaško borili, da so se morali umakniti Srbi proti Valjevu. Posebno častno za nas avstro-ogrsko Jugoslovane je, da so se v teh bojih pred vsem odlikovali Hrvati varaždinskega pešpolka št. 16. Junaštvo Hrvatov in Slovencev se bo tudi v sedanji vojski izbornostno izkazalo. Kadar nam je treba v dejanju braniti cesarja in domovino, nismo nikdar zadnji.

Po teh bojih je sedaj severozahodni kot Srbije zaseden od Avstrije in Srbi so se morali umakniti notri proti Valjevu. Železnica med Šabacem in Ložnico je naša in v notranjost Srbije so nam odprte dobro nadelane ceste. Mi prodiramo v Srbijo, kolikor se da posneti iz dosedanjih poročil, od dveh strani, od severa pri Šabacu in od zapada pri Ložnici.

Srbi bežijo proti Valjevu.

Dunaj, dne 16. avgusta

(Uradno.) Boji ob Drini, o katerih smo že poročali, so se včeraj, v soboto, dne 15. avgusta, končali z odločilno zmago naših čet, katere so vrgle sovražnika, ki je razpolagal z veliko vojno silo, v smeri proti mestu Valjevu. Naši so vjeli mnogo Srbov ter so dobili veliko vojnega plena. Avstrijska armada je bežečemu sovražniku za petami. Naše čete so proti enako močnemu sovražniku, ki se je nahajal v močnih postojankah, se bojevale z občudovanja vrednim junaštvom. Posebno pa zasluži varaždinski pešpolk št. 16, da se ga pohvalno omeni. Častniki in moštvo, dasiravno v težavnem položaju, je šlo s staroznanim, neprimernim junaštvom, ki je lastno cesarju vedno zvestim Hrvatom, v boj po zmago. Podrobna poročila o poteku teh bojev in o zaplenjenih zmagovalnih znamenjih, še sledijo.

Mesto Valjevo, okrog katerega se torej sedaj najbrž vršijo vroči boji med Avstriji in Srbi, leži kakih 35 km vzhodno od bosanske meje, je že staro mesto. Že za časa Rimljanov je bilo mesto močno utrjeno. Valjevo leži v bližini izvira reke Kolubara, ki je eden najvažnejših pritokov Save. Nad mestom se dviga dokaj visoka Medvednik-planina. Mesto ima krasno lego. Okolica je obdana z rodovitnimi, večinoma s češpljami obsajenimi hribi. V zadnjih desetletjih se je ugled mesta zelo povzdignil. Valjevo šteje okrog 10.000 prebivalcev. Okolica mesta je posebno bogata na rudah. Prebivalstvo se mnogo peča s trgovino. V mestu je najstarejša hranilnica v Srbiji. V bližini Valjeva je več podzemeljskih jam, med njimi je najznamenitejša Pečnjicka. V te pečine so se skrivali ljudje pred Turki. A sedaj se je ondi zbirala ob nedeljah in praznikih po letu mladina ter se je igrala v hladnem prostoru. Pri Valjevu so se že tudi naši pradedi večkrat bojevali, in sicer zoper Turke. L. 1804. je slovit Črni Jurij, ki je tedaj služil kot častnik v avstrijski armadi, pri Valjevu premagal močnejšo turško armado in se polastil mesta. — Valjevo so Srbi zadnja leta močno utrdili; tudi na gori Medvednik imajo precejšnje utrdbe. V Valjevem ima Srbija eno največjih zbirališč vojaštva in veliko orožarno. Izmed raznih oblasti je v Valjevem nastanjen štab enega divizijskega in brigadnega poveljstva. — Od Valjeva vodi železnica proti severu v mesto Obrenovac, oziroma v Belgrad.

Zmagoviti varaždinski polk.

Varaždinski pešpolk št. 16, ki se imenuje s polnim naslovom: varaždinski infanterijski polk baron Giesl št. 16, se je posebno vrolo obnašal v bitki pri

Valjevem, tako, da tudi uradno poročilo posebej omenja njegovo hrabrost. Polk je izmed najstarejših polkov naše armade. Sestavljen je že l. 1538 in se je udeležil 123 vojsk. Menda ni bilo vojske in ne večje bitke, pri kateri bi tudi „varaždinci“ slavno ne sodelovali. Lansko leto v avgustu je slavil polk 40letnico, odkar se je opustila vojna granica, na kateri so junaški Hrvati branili v minulih časih Avstrijo pred turškimi vpadi. Pri tej priložnosti so jim dali iz vojnega muzeja staro, razstreljeno polkovno zastavo, okoli katere se je zbiral in vojskoval polk v letih 1848 in 1849 v Lombardiji. Slavljenci so poslali lani cesarju v Išč brzojavno zagotovilo svoje udanosti, za kar se jim je cesar zahvalil ter jim srčno želel „slavno bodočnost“. Cesarjevo željo so „varaždinci“ sedaj izpolnili. Polk je dosedaj garniziral na Dunaju. Sestavlja se iz okraja Belovar na Hrvaškem. Našitke ima žvepleno-rumene, gumbe rumene.

Prvi ranjenci v Budimpešti.

Budimpešta, dne 16. avgusta.

(Uradno.) Danes ob 9. uri dopoldne je pripeljal prvi vlak iz Zemuna 47 avstrijskih ranjencev, ki so bili ranjeni v bitki pri Šabacu. Na kolodvoru so jih pričakovali trije zdravniki in trije avtomobili. Ranjence so spravili najpoprej v čakalnico. Med ranjenci je samo 5 težko ranjenih. Neki pešec, kateremu je zdrobil šrapnel stegno, je rekel smeje ob navzočnosti zdravnika: „Kaj ne, gospod zdravnik, v 10 dneh bom že zopet lahko klestil po Srbih?“ Zdravniki so pregledali v čakalnici obveze ranjencev in se je pri tem dognalo, da je bila njihova prva zdravniška pomoč na bojnem polju zelo dobra. Nato so prepeljali vse ranjence v garnizijsko bolnišnico. Pred kolodvorom se je zbrala tisočera množica, ki je z navdušenjem pozdravljala prve ranjence, ki so došli v Budimpešto. Množica je prodrla vojaški kordon in je delila med ranjence denar, okrepčila, smodke itd. Med velikanskim navdušenjem je spremljala množica ranjence v garnizijsko bolnišnico.

Ranjenci izpred Šabaca.

Budimpešta, dne 17. avgusta.

Danes so pripeljali semkaj z drugim vlakom 97 ranjencev iz bojev okoli Šabaca, med njimi dva težko ranjena. Vsi govorijo z navdušenjem o hrabrosti naših čet. Ranjence, ki so si večidel lahko sami pri hoji pomagali, je prevzela rešilna družba ter jih odpeljala v bolnišnico. Razporeženje ranjencev je izbornostno. Vsi pravijo, da komaj čakajo trenotka, ko se bodo smeli vrniti na bojišče.

Srbski poveljniki.

Iz zanesljivega vira se poroča, da srbski severni armadi poveljuje prestolonaslednik Aleksander, kateremu je pridelen neki ruski general. Poveljnik zahodnih čet je pa general Stepanovič. Srbski dvor se pripravlja na odhod iz Niša v Skoplje.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Avstrijska kavalerija zmagovito prodira v Rusijo.

Dunaj, dne 16. avgusta.

(Uradno.) Nekateri izvenavstrijski listi so zadnji čas prinašali vesti, kakor da bi bile ruske čete na več krajih ob avstrijski meji dosegle uspehe zoper Avstrijce. Ta poročila so popolnoma neresnična. Več ruskih čet, ki so na nekaterih krajih udrle nekaj ki-

lometrov čez našo mejo, so naši pri mestih Zalosec, Brody in Sokal vrgli nazaj. Sploh pa se te čete niti niso upale spuščati v večje boje, ampak so samo zažigale in požigale v obmejnih vaseh, ki so bile brez oboroženega varstva. Pač pa so naše kavalerijske čete prodrle na več krajih že daleč v rusko ozemlje.

Ob začetku avstrijsko-ruske vojske.

Krakov, dne 15. avgusta.

Poljski list „Glas Narodu“ poroča za uradnim dovoljenjem o dogodkih, ki so se vršili v ruskih obmejnih krajih potem, ko se je razglasilo vojno stanje:

Ruske oblasti so izgubile glavo in povsod je nastala neverjetna zmešnjava. Vojne zavezance so ponoči s silo vlačili iz postelj in jih z vozni vozili v mesta, kjer pa je vladala navadno taka zmešnjava, da oblasti niso vedele, kaj naj počnejo in kje naj začnejo delati. Končno so uradniki zbežali in prepustili v poklicane rezerviste svoji usodi. Seveda so se rezervisti zopet vrnili na svoje domove. Državne uradne spise so iz strahu, da ne bi bili prišli Avstrijcem v roke, zanesli na cesto in jih zažgali. Še-le, ko so ruske oblasti zbežale, so nastale v ruskih obmejnih in tudi drugih, od meje bolj oddaljenih vaseh, redne razmere. Ruski kmetje so zopet mirno obdelovali svoje polje in so prinašali ter privražali svoje pridejke in živež na trg v Krakov, ker je meja sedaj odprta. Vsled velikega uvažanja ruskih pridelkov so se cene na krakovskem trgu zelo znižale in so v mnogih slučajih celo nižje, kot pred izbruhom vojske. V ruskih obmejnih krajih sprejemajo prebivalci naše čete z velikim veseljem. Povsod se ustanavljajo organizacije avstrijsko-ruskih prostovoljcev, ki se hočejo boriti bodi avstrijsko zastavo zoper svoje dosedanje tlačitelje — Ruse. Mnogi rezervisti na Rusko-Poljskem, posebno v obmejnih krajih, se skušajo odkupiti od vojaške službe. Ruske oblasti pa po navadi zahtevajo veliko večje zneske za odkup kot jih pa rezervisti ponujajo. Radi tega se mnogi vrnejo zopet domov, češ, da gredo po več denarja. Med tem pa Rusi navadno zbežijo iz strahu pred bližajočimi se Avstriji in ubogi rezervisti si prihranijo svoj denar. Ti pa iz veselja, da jim ni treba iti služiti v rusko armado, darujejo večinoma ves denar, namenjen za odkup, organizacijam poljskih prostovoljcev, posebno onim mladeničem-strelcem ter se tudi sami vpisujejo v te prostovoljne čete.

Avstrijci presenetili Ruse.

Da so avstrijske in nemške čete vpadle na ruska tla, je popolnoma presenetilo ruske obmejne vojaške čete. Večje zmešnjave si nihče niti misliti ne more, kakor je nastala vsled tega. V Jedrecevo so nekoliko poprej poklicale ruske oblasti vse mobilizirane celega okrožja pod orožje. Zbralo se jim je okoli 2000 mož. Mobilizacija ni hotela iti izpod rok, komisija je delala počasi in vsi pod orožje poklicani so se še nahajali v mestu. Neki kmet je hotel svojega sina, kakor je še v Rusiji v navadi, vkljub temu, da so tozadevne postave zelo stroge, odkupiti od vojaške dolžnosti. Ker je bil pa v slabih premoženjskih razmerah, je spravil skupaj samo 120 rubljev, reklo se mu je pa, da mora plačati najmanj 150 rubljev, če hoče odkupiti svojega sina od vojakov. V največji obupanosti je revež odpotoval, da bi si še ponči v svoji vasi toliko izposodil, da bi zamogel plačati zahtevano svoto. Ko se je drugega dne zgodaj zopet vrnil v mesto, je že bilo po mestu vse križem in zbegano. Uradniki so imeli ogromno dela, da bi spravili sku-

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

paj vse vrednostne reči in jih naložili na vozove. Častniki so preklinjali in z vso naglico spravljali konje skupaj, kajti mestu so se bližali — avstrijski vojaki! Naborna komisija je zbežala in nihče se ni zmešnil za one, kateri so bili poklicani pod orožje. Predsednik naborne komisije je kar na cesti zažgal vse vojaške listine in rekel navzočim: „Zbežite, kamor le morete, mi nimamo tukaj nič več opraviti.“

V nekaterih urah so jo Rusi odkurili. Najsrečnejši pa je bil gotovo oni kmet, kateri je svojega sina spravil srečno domov in mu ni bilo treba šteti 150 rubljev. — V Slomnikih se je ondotni župan nasmejal, ko se je povedalo, da se bližajo avstrijske čete in ni hotel tega verjeti. In ko mu je neki obmejni stražnik, ki je prihitel ves razburjen k županu, potrdil to novico, ga je dal zapreti, češ, da bega ljudi. Ko so se kmalu nato prikazale prve avstrijske patrulje, jo je pa župan odkuril tako naglo, da je še celo pozabil na svoj klobuk.

Ruski avtomobil z denarjem vred zajet.

Dne 15. t. m. so nemške oblasti zajele na mostu čez Moldavo pri Schwarzheitu na Saksonske bližje češke meje neki ruski oklopni avtomobil, ki se je pripeljal iz Schwarzbacha. Avtomobil je trčil ob verigo, ki je bila razpeta čez most. Avtomobil se je prekucnil in vse osebe je vrglo iz voza. Vozil je veliko svoto ruskega denarja. Nemške oblasti so zaplenile avtomobil in ves denar.

Kaj pripoveduje poljski orožnik Vlozok.

Lvov, dne 13. avgusta.

Poljski časniki prinašajo daljša poročila o boju pri Podvolocziski, kakor jih opisuje ranjeni orožnik Vlozok, ki leži sedaj v Lvovski bolnišnici. Poročilo se glasi:

„V četrtek, dne 6. avgusta, ob 5. uri zjutraj, ko sem se ravnokar vrnil s patroljnega obhoda, sem nenadoma slišal močan pok (eksplozijo). Takoj mi je bilo jasno, da so razstrelili Rusi most čez reko Zbrucz in še neki drugi most, čez katerega vodi deželna cesta. Ruska patrolja je stražnico v bližini mostu zažgala in uničila tudi bližnje rusko vojaško skladišče. Takoj sem sklical patroljo, broječo 6 mož, ter sem se hotel podati na mejo. V tem hipu pa smo bili sprejeti s celo ploho ruskih krogel. Ker sem opazil, da je sovražnik močnejši od nas, smo se umaknili do druge stražnice nazaj ter smo poklicali pomoč. Kmalu sem dobil na razpolago 34 mož. Tako ojačeni smo se pomaknili naprej proti sovražniku. Na ruski strani je stal oddelek infanterije in kozakov. Nekateri Rusi so se bili skrili za hiše mesta Voloczisk, drugi zopet v ozadju mesta na nekem griču. Od tam so streljali na nas, a vendar nam niso napravili nobene škode. Ob 8. uri dopoldne so začeli Rusi močnejše streljati. Mi se pa sovražnega ognja nismo ustrašili in smo prodirali naprej. Rusi so se takoj umaknili. Naši so dobro streljali. Videli smo, da je vsakokrat, kadar so oddali naši skupne strele (salve), padlo več kozakov s konjev in tudi mnogi izmed njih, ki so se skrivali po hišah, so dobili svoj del. Naša četa je vrgla sovražnika daleč nazaj. Ker smo bili za uspešno prodiranje preslabi, smo potem, ko smo Ruse popolnoma užugali, se vrnili zopet na našo postojanko Podvolocziska. Ob 10. uri so nas Rusi z veliko premočjo zopet napadli. Mi smo imeli 2 mrtva, toda kljub temu se jim ni posrečilo, da bi nas pregnali. Popoldne ob 4. uri me je pri zopetnem napadu zadela krogla v levo nogo in tako se nadaljnjih bojov nisem mogel več udeležiti.“

Kozaki so padli v past.

V bližini Brody-ja, gališkega mesta blizu ruske meje in pri Rozwadou so v gozdovih prodrli ruski kozaki čez avstrijsko mejo. Naše čete so jih takoj zapazile in pognale v beg.

Ob Visli pri Zavhostu je vasica Hawowice. Cela pokrajina je jako pusta, prav pripravna za napade iz ruskega ozemlja, ker je mnogo gozdov, sofesk in samotnih krajev brez naselbin. V noči od 9. na 10. avgusta so avstrijske predstraže, ki so slutile napad od ruske strani, javile približevanje ruskih kozakov. Naše čete so se previdno umaknile v zasedo in pričakovale bližajočega se sovražnika, ne da bi dale sluha od sebe, dokler ni prišel popolnoma v zasedo. Ko so se ruski konjeniki pomaknili dovolj na naše ozemlje, začele so pokati puške od vseh strani, tako, da je bilo naenkrat postreljenih 33 kozakov; enega častnika in 12 konjenikov so vjeli, ostali pa so ubežali v divjem begu. Ko so bili ubežali kozaki že precej daleč, so postali junaški; zažgali so vas, v kateri so jih napadali kmetje z vilami, kosami in notikami.

Na naši strani je padel en vojak in dva sta bila ranjena.

Kozaki pri pojedini presenečeni.

Nekemu večjemu oddelku ruskih kozakov, ki je prihrumel čez rusko-avstrijsko mejo na avstrijska tla, se je godilo zelo slabo. Četa kozaških častnikov je prijanala na svojih brzih konjih tudi v graščino Wittmana in je zahtevala od graščine jedi in pijače. Kozaki so bili zelo lačni in žejni. Kakor izstradani volkovi so planili po jedi in pijači, katero jim je moral dati graščak. Na mizo je nanosil graščak tudi cele steklenice žganja, po katerem so kozaki slastno planili. Zganje je ruskim častnikom kmalu razvzročilo zike. Začeli so pripovedovati o svojih naporih in načrtih. Izpraševali so tudi graščaka o avstrijskih četah. Komaj, ko so se najedli in opijanili, se jim je tudi že približala usodopolna ura. Naenkrat se zasliši peket konjskih kopit, vrata se odpro in na opijanene častnike je bilo v hipu namerjenih veliko število puš-

kinih cevi avstrijskih jezdecev. Cela patrolja, obstoječa iz samih ruskih častnikov, je bila vjeta, niti eden ni ušel.

Kako je v Varšavi.

Osebe, došle iz Varšave v Lvov, slikajo položaj v Varšavi tako-le: V mestu Varšava in v bližnjih utrdbah se še nahaja nekaj ruske posadke. V prejšnjem tednu so aretirali v Varšavi veliko število oseb, med njimi je bilo mnogo uglednih Poljakov. Ruske oblasti so izpustile iz ječ vse morilce, vlomilce, tatove, počestne roparje itd., vsled česar ni v mestu in v okolici nobene varnosti več.

Punt v ruski Ukrajini.

V ruski Ukrajini je izbruhnil punt in upor. V večjih mestih južne Rusije, kot v Odesi, Nikolajevem, Jekaterinoslavu, v Kijevu itd. so preganjali židov vedno hujska, na deželi se pa vedno bolj širi uporno gibanje kmetov. Isto, kakor l. 1905, se ponavlja tudi sedaj. Vlada je popolnoma izgubila glavo in je brez moči. Da bi po mestih vsaj začasno zabranila večjo ustajo delavstva, je s pomočjo policije uprizorila izgon in preganjanje židov. Upor kmetov je pa sploši nekaj, česar se Rusija najbolj boji. V mestih izgon židov, grozeči upor delavstva, na deželi pa punt kmetov, v tem znamenju Rusija ne bo zmagovala.

Na morju.

Dunaj, dne 15. avgusta.

(Uradno.) Naša mornarica bo kmalu imela priliko, da nastopi v boju. Videli bomo, da se lahko zanašamo ne samo na našo močno armado, ampak tudi na našo izbornu mornarico.

Na vse strani.

Naše cesarstvo ima sedaj vojsko na 5 strani. Rusiji, Srbiji in Črni gori sta se pridružili še Francija in Angleška.

Vojna napoved Francije in Anglije naši državi pač nima pomena za končni izid vojske. Odločitev bo padla na kopnem v bojih Avstrije in Nemčije z Rusijo in v bojih med Francijo in Nemčijo. Naj zmaga na morju kdor hoče, zmaga na kopnem bo odločilna.

Vojna napoved Francije in Angleške poda gotovo naši hrabri mornarici priliko, da se izkaže, saj ima vojna napoved rečenih držav sploh samo namen, če mogoče, uničiti avstrijsko mornarico in uresničiti angleško-francoske težnje v Sredozemskem morju, iznebiti se nevarnega tekmeča. Če mogoče! Naša mornarica ni kdove kako velika, ali naše vojne ladje so prvovrstne, naši mornariški oficirji in vojaki so nedosegljivi, naše obrežje je tako, da bo sovražnik vsako približanje drago plačal in zato čakamo lahkega srca, kako se bo naša mornarica spoprijela s francosko-angleškimi brodovjem in smo prepričani, da bo avstrijska mornarica vsemu svetu pokazala, da je vredna naslednica zmagovalcev pri Helgolandu in Visu.

Angleška sodba o naši mornarici.

Vojaški izvedenec pri angleškem poslanstvu na Dunaju je še pred kratkim izjavil glavnemu uredniku dunajskega lista „Fremdenblatt“, da je avstrijska mornarica brezdvomno boljša kakor angleška. Naša mornarica je najboljša mornarica sveta.

Reki se ni treba nič bati.

Veliko prebivalcev mesta Reka je vprašalo reškega vladnega namestnika, če so prebivalci mesta Reke varni pred napadi angleških vojnih ladij. Ogrska vlada je nato odgovorila, da se prebivalcem mesta Reke ni treba ničesar bati, ker je Reka nezavarovana in odprta luka, katere se po mednarodnem pravu ne smejo obstreljevati. Uradom in zavodom v mestu se je zaukazalo, da morajo tudi v bodoče ravno tako uradovati kakor dosedaj. V Reki stanujoči Angleži so morali dne 13. t. m. zapustiti mesto. Le ravnatelj tovarne za torpede, Jonesa, rodom Angleža, so si ho tele oblasti pridržati, ker so mu znane nekatere tajnosti naših torpedov. Toda tiček jim je en dan prej vzletel iz svojega gnezda. Še-le v Korminu ob italijanski meji se je posrečilo, vjeti angleškega begunca.

Nemška zmaga na morju?

Italijanski list „Corriere della Sera“ je dobil iz Stokholma brzojavko: Iz najboljšega vira dobimo vest, da se je vršila med nemškim in ruskim brodovjem bitka pri otoku Lland v Vzhodnem morju. Rusko brodovje je bilo tepeno in je moralo zbežati v Finski zaliv. Ta otok so zasedli Nemci. Hudo poškodovana ruska križarka je prišla v nemške roke.

Uradnih poročil o tem dogodku do trenutka ni. Nam se zdi vest tudi radi tega neverjetna, ker se trdi, da se je umaknilo rusko brodovje v Finski zaliv, čeprav smo pred par dnevi čitali, da so ga Rusi zaprli.

Italija ustavila dve nemški ladji.

List „Tribuna“ poroča, da je italijanski zunanji minister odredil, da so ustavili v Genovi nemški ladji „Moltke“ in „König Albert“, ki sta vozili premog in o katerih so sumili, da bosta na odprtem morju preskrbeli s premogom nemški vojni ladji v Sredozemskem morju.

Pomorski podkopi ali mine.

Ena najstrašnejših, a tudi najsigurnejših orožij za obrambo obrežja so pomorski podkopi ali mine. Podkopi se nahajajo pod morsk gladino, imajo na-

vadno 2 m premera in so nabiti s 300—500 kg dinamita. Največji podkopi pa vsebujejo tudi čez 1000 kg dinamita.

Imamo več vrst podkopov, in sicer opazovalne, one, ki se z električnim tokom zažigajo, in kontaktne, to so oni, ki se razpočijo (eksplodirajo), ako buti trd predmet ob nje. Najbolj redki so opazovalni podkopi. Nahajajo se do 12 m pod morsk gladino in so zvezani z žico s suho zemljo. Kadar pride sovražna ladja pod mino, zažge kdo iz opazovalne stacije na suhem z električnim tokom mino, ta se dvigne, udari v ladjo in vsled silovite eksplozije (razstrelbe) se ladja potopi. Opazovalna postaja mora imeti zelo natančne karte, kje so zasidrane take mine. Pri tem pa ji otežkuje delo valovanje morja, ki premika podkope. Če se poškoduje žica, ki veže mino z opazovalno postajo, potem je eksplozija nemogoča. Prednost opazovalnih podkopov pa obstoji v tem, da se vozijo lastne ladje brez skrbi čez nje.

Najbolj v navadi so kontaktne mine, ki razpočijo vselej, kadar zadene ob nje ladja. Prednost teh min je tudi v tem, da se zelo hitro raztresajo po morju in tudi hitro polove.

Mina učinkuje nad vse silno. Dva podkopa popotita največjo ladjo, če tudi je razdeljen spodnji del ladje v več oddelkov. Nekatere države si pomagajo proti minam na ta način, da gresta pred vsako večjo ladjo dve manjši ladji, ki sta zvezani s precej globoko v morje segajočo verigo. Na ta način ali dvignejo mino ali pa eksplozira mina brez prave škode. Mogoče pa je tudi, da z verigo odtrgajo mino od sidra, ki plava potem po morju, dokler ne zadene ob trdi predmet in eksplozira.

Na Balkanu.

Turško-ruska vojska?

V dunajskih diplomatskih krogih so mnenja, da je precej verjetna vest, da bo Turčija te dni napovedala Rusiji vojsko. Potem ne bo dolgo trajalo, da tudi Bolgarija in Rumunija stopita iz ozadja, kajti z vso gotovostjo se trdi, da so te tri države že sklenile novo balkansko zvezo proti Srbiji in Rusiji.

Na Balkanu nova vojska?

Z Balkana prihajajo vesti, ki z veliko verjetnostjo kažejo na novo balkansko vojsko. Grška se pripravlja, da v sporazumu s Srbijo zasede srbski del Makedonije, katerega Srbija v sedanjem položaju ne more več obvladati, kajti ljudsko mnenje je odločno proti njej. Zato so srbske čete izven nekaterih malih posadk že popolnoma zapustile Makedonijo. Bolgarija pa gotovo ne bo mirno gledala, da Grčija zasede macedonske kraje z bolgarskim prebivalstvom, in bo prisiljena, da navali na Grško. Turčija je pripravljena na to in bo pomagala Bolgarski. Turška mornarica hoče na vsak način onemogočiti rusko brodovje, ki se nahaja v Črnem morju, armada pa bo branila Bolgarsko proti Rusiji in tudi pričela v Kavkazu nastopati proti Rusiji. Rumunija zopet naglašja, da bo toliko časa nepristranska, dokler kaka država ne prekorači njenih mej, in tako bo Rumunija prisiljena zgrabit za orožje, če bo Rusija skušala prodirati skozi rumunsko pokrajino Moldavijo. Vsled tega se zdi, da je vojska na Balkanu postala neizogibna in potem je gotovo, da bo zemljevid Balkana na novo čisto izpremenjen.

Trenotne razmere v Franciji.

Nek ugleden politik je o razmerah v Franciji objavil sledeče: „Francija je bila ob izbrunu vojne popolnoma iznenadena; francosko ljudstvo ni hotelo verjeti, da bi vojska že v bližnjem času izbruhnila. Francozom je bilo predobro znano, da Nemčija pod sedanjimi razmerami mora zmagati nad Francijo. Sicer med Francozi prevladuje mnenje, da je govor francoskega poslanca (senatorja) Humberta, kateri je pred kratkim javno in odločno obsojal razmere, ki vladajo v francoski armadi, bil le pesek v oči, le zlovoljen strankarski napad. To naziranje pa je popolnoma napačno. Nek državnik je kmalu nato vprašal francoskega vojnega ministra Messimyja, ali vladajo v francoski armadi res tako žalostne razmere, kakor jih je opisoval poslanec Humbert v svojem državnoborskem govoru. Minister mu je razburjeno odgovoril: „Da, Humbert ima žalibog prav, ampak pri nas na Francoskem ni mogoče izpeljati dobre deželne brambe, ker se vojni ministri večkrat v letu menjavajo“. Minister Messimy je vnet domoljub, a bil je vedno nasprotnik vojske z Nemčijo. V začetku svojega političnega delovanja je bil Messimy stotnik v francoski armadi. Pozneje je bil eden izmed voditeljev socialistično-radikalne stranke. Da francoska vlada in časopisje skuša napram francoskemu ljudstvu zatajiti pravo stanje armade, je za onega, ki pozna gnile francoske razmere, lahko umljivo. Napram ljudstvu se sedaj pravi: Nemčija nas je napadla in mi se moramo braniti. A francosko ljudstvo ne veruje poročilom francoskih listov o raznih zmagah. Vlada in časopisje je popolnoma izgubilo zaupanje ljudstva. Francoska vlada se je ravno zadnji čas imela boriti z velikimi notranjepolitičnimi težavami. Ako bi ljudstvo izvedelo, da je bila francoska armada že na več krajih tepena, bila bi vlada izgubljena, s tem pa bi bila izgubljena za Francoze tudi vojska in to še poprej, nego bi se prav pričela, kajti naenkrat bi nastala po deželi prekucija. Mnogi so mnenja, da do prekucije na Francoskem itak ni več daleč. Ko bo doživela fran-

coska armada prvi večji poraz, bo skoro gotovo nastopila tudi prekucija. Prikrivanje ima tudi na francoskem svoje meje. Četudi je moral voditelj francoske mirovne politike, znani Jaures, radi svojega mirovnega mišljenja in nastopa zoper vojsko, žrtvovati svoje življenje, vendar je na francoskem še več uplivenih mož, ki so sovražniki sedanje politike in zveze z Rusijo. Mogoče je, da se politični boj na francoskem nenadoma preobrne in da dobijo ti možje vladno moč v svoje roke. Skoro gotovo bo nastal mir z Nemčijo na isti način kot pred 43 leti, namreč potom prekucije. Padlo bo zopet nekaj glav in znabiti bo glava predsednika Poincaréja prva..."

Popotnica vojaška.

Leži, leži ravno polje,
Po polji bela cesta gre;
Po cesti krepko stopajo,
Prelepi mladi fantje so.

Postojte malo, fantje vil!
Kamo ste se namenili?
Se hočete podat od nas,
Ki ljubimo iz srca vas?

Zdaj z Bogom vsi prijatelji,
Vi bratje, sestre, stariši,
Na vojsko gremo zdaj za vas,
Mogočni cesar kliče nas.

Slovenci zdravi, mladi vsi,
Smo čvrsti kakor hrastje mi.
Imamo srce, krepko moč,
Premagali bomo greoč.

Veselo hočemo zapeti,
V Boga zaupanje imej!
Pogumno bomo streljali,
Sovražniki pa bežali.

Le naj ropoče in bobni,
Iz tisoč topov naj gromi;
Naj kroglice križem švigajo,
Slovenci ne pobegnejo.

Pred nami pada vse okrog,
Za nas skrbi pa ljubi Bog.
Ne bode nas vlovila smrt,
Da b' ravno pekel bil odprt.

Mladenčič, srčni bodimo!
Bog Sabao nas var'val bo.
Sovražnika požene strah,
Pred nami kakor veter prah.

Leta 1851.

Anton Martin Slomšek.

Egipt se giblje.

Egipt vzdihuje pod angleško nadvlado. Sedaj se je začelo, zlasti med turško inteligenco, veliko gibanje, ki meri na to, da se vojni dogodki primerno izrabijo in da se angleški jarem nekoliko olajša. Da se Angleži sami pripravljajo na kake izvanredne slučaje, dokazujejo sledeča znamenja: 1. Angleški naseljenci zapuščajo trumoma Kairo in deželo. 2. V Kairo je prišlo iz Južne Afrike nenavadno veliko število angleških čet. 3. Pred pristaniščem v Aleksandriji leži številno angleško brodovje. 4. Angleške pisarne so se odprle in začele nabirati z veliko naglico prostovoljce. Najmanj, kar bodo Egiptčani od Angležev zahtevali, bo državni zbor in ustava. Če bo pa imela v vojski Anglija smolo, je mogoče, da bo iz strahu pred revolucijo dala Egiptu neodvisnost in si pridržala samo Sueški kanal. Kedge, ki je sedaj v Carigradu, sam ne bode naredil proti Angležem ničesar, ker ni mož za to, njegovi ministri so pa kupljeni od Angležev. Če se bo v Egiptu kaj skuhalo, bo to zaslug turške inteligence, ki je vsa v opoziciji proti Angležem. Angleži namreč te može pri nastavljanju v višjih uradih dosledno prezirajo.

Kako se je potopil parnik „Gautsch“.

Neki rešenec potopljenega avstrijskega parnika „Gautsch“ slika potop parnika tako-le: Morje je bilo popolnoma mirno in vožnja je obetala biti krasna. Po obedu se je podala večina potnikov h kratkemu počitku. Tudi mene se je že lotil spanec. Naenkrat občutim lahek sunek. Kazalec ure je kazal ravno na 2. uro. Planem iz postelje. Z drugimi potniki vred sem stekel v prostor za stroje. Na naše vprašanje, kaj se je zgodilo, se nam je reklo, da se je pri nekem kotlu nekaj zgodilo, toda nič hudega. Ta odgovor me je popolnoma pomiril in vsi smo šli v naše prostore nazaj. Nekaj časa smo še zbijali šale, nato pa je zopet vse utihnilo. Večina potnikov je zopet zaspala. Jaz sam pa vsled velike vročine nisem mogel zaspati. Naenkrat slišim 3 močne udarce, parnik se zaziblje. Prvi utis je bil, kakor da bi bilo kotle razneslo. Istočasno je grozno zahreščalo in vse šipe so zdrobljene popadale na tla. Sunek je bil tako silen, da me je vrglo iz postelje, vendar se nisem poškodoval, ker sem padel na mehke predmete. Natakem čevlje in hitim v sami srajci za drugimi potniki proti vhodu na krov. Ko smo odprli vrata, nam je bruhnil v obraz tako silen smrad, da bi bili skoraj popadali na tla. Ko smo prišli na krov, se nam je nudi nepopisen prizor. Na tleh so ležala trupla kakih 40—50 oseb, vsa grozno razmesarjena, nekaterih sploh ni bilo mogoče spoznati. Vse okrog je bilo krvavo. Vse je kričalo kakor zbeženo in se objemalo. Otroci so se prijemali starišev, kričali in vpili. Tu pa tam je počil kak strel, več oseb je izvršilo iz obupnosti samomor. Med tem časom se je potapljal parnik. Kdor je ostal hladnokrven, je tekel k rešilnim čolnom. Ker so bili pa priklenjeni z verigami, jih nismo mogli odkleniti in spustiti v morje. Parnik, ki se je vedno bolj potapljal, je potegnil več rešilnih čolnov seboj. Po velikem trudu smo odklenili srečno neki rešilni čoln in stopili vanj. Neke-

ga starčka, ki se je opiral na bergljo, smo hoteli spraviti v sosednji čoln, toda čoln se je prevrnil in vsi so popadali v morje ter izginili v valovih.

Zanimiva sestava števil. Njegovo Veličanstvo naš sivolasi vladar cesar Franc Jožef I. je zasedel l. 1848. prestol. Imajoč pred očmi to leto in pa sedanje 1914, prihajamo do sledečega zanimivega odkritja: Že v l. 1848. je vsebovano v številkah, kaj se bo godilo v tem letu. Evo vam enostavnega računa:

1848
18
48

1914

Če letnici 1848, ko je naš cesar zasedel prestol, prištejemo njene številke, 18 in 48, dobimo 1914, a to je leto sedanje vojne. Še ena sestava: V tem letu dovršuje naš cesar 66. leto svojega vladanja. Njegovo veličanstvo je zasedlo prestol l. 48. in v 18. letu svojega življenja. Ako seštejemo ti dve številki, dobimo isto številko 66. Torej, kakor da bi bilo že v l. 1848. skrito, kar se bo godilo l. 1914.

Poročila, došla v sredo, 19. avg.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Avstrijska uradna poročila o dogodkih na bojiščih so kratka, malobesedna. A drugo prednost imajo, namreč, da so zanesljiva. O bojih pri Valjevem nam uradno poročilo pove, da je zmaga naših čet odločilna. Kaj se to pravi? Odločilna za celo vojsko proti Srbom! Vsled tega smemo pričakovati kmalu novin poročil o prodranju in zmagovanju naših čet na srbskih tleh. Kmalu bomo v srou Srbije, in s tem je Srbija naša. Da si prilastimo Srbijo, je najboljši način, kako se za vse večne čase obranimo velesrbskih agitacij.

Rusija že uvidi, da je pognala Srbijo v smrt. Zato se trudi, da bi posebno Bolgarijo dobila ob stran Srbom. Toda zaman! Bolgarija, Rumunija in Turčija sklepajo novo balkansko zvezo proti — Rusiji. Ako bodo zmagovite, dobi vsled pogodbe Bolgarija Makedonijo, Rumunija rusko Besarabijo in Turčija od Grčije svoje prejšnje otoke v Jonskem morju.

Junaštvo hrvaškega pešpolka št. 53.

Budimpešta, dne 18. avgusta.

(Uradno.) Iz Zagreba se poroča: Baron Škrlec in zagrebški župan sta dobila včeraj od poveljnika c. in kr. pešpolka št. 53, polkovnika Širmerja, z bojišča brzojavke, v katerih naznanja polkovnik, da se je tudi zagrebški polk boril z obudovanja vrednim junaštvom ter dosegel velike uspehe. Radostno poročilo o junaštvu domačih hrvaških vojakov se je takoj razglasilo po celem mestu s posebnimi lepiki. Baron Škrlec je nato obiskal soprogo polkovnika Širmerja. Obvestil jo je o veselem poročilu ter ji je izročil 1000 K za podpore družinam vpoklicanih rezervistov.

Hrvatje se radujejo.

Zagreb, dne 18. avgusta.

Zagrebški župan je mestno prebivalstvo s posebnimi lepiki obvestil v brzojavnem naznanilu poveljnika zagrebškega polka, da se je polk na bojišču vedel posebno junaško. Hrvaški junaki so vrgli sovražnika nazaj in so zaplenili več zastav ter mnogo drugih zmagoslavskih znamenj. Akoravno je imel polk precejšnje izgube, vendar so bili vrli Hrvatje sovražniku vedno trdno za petami ter ga zasledovali v notranjost Srbije. Poročilo o tej zmagi je vzbudilo po Zagrebu velikansko navdušenje. Ljudje stoje v grupah in se razgovarjajo o zmagi ter delajo načrte v bodočnost. Na obrazih mnogih se pa opaža skrb in naravna bojazen za svoje, ki se vojskujejo na bojnih poljih. In kako tudi n? Saj je okrog 150.000 krepkih hrvaških junakov šlo v boj za cesarja in domovino! Sovražnik si menda težko predstavlja, s kakim junaštvom so ravno sinovi hrvaškega naroda sledili klicu svoje razžaljene in stiskane domovine, to je one dežele, o kateri so Srbi mislili, da je z izdajalskim velesrbskim gibanjem in hudobno protiavstrijsko mislijo bolj spojena kot srbska tla in Belgrad sam. Kakor en mož so prihajali možje pod orožje. Najbolji dokaz, kako točno so prihajali Hrvatje pod orožje, je pač ta, da so jih morali prav mnogo odposlati na druge, manj obljudene postaje, na katerih se ni zglasilo toliko vojaških zavezancev. In ko je bilo končno tudi tam vse prenapolnjeno, so jih morali mnogo poslati nazaj domov, ali so jim pa dali začasni dopust. Samo na dveh mestih se najvišje določeno število mož ni prekoračilo. To pa se je zgodilo samo v okrajih, kjer se ljudje močno izseljujejo, kjer so družinski o-

četje in sinovi v Ameriki, od koder jim ni bilo mogoče, se takoj vrniti v domovino. Polni navdušenja so mladeniči vriskali in prepevali domoljubne, narodne in bojne pesmi, ko so šli v mesta se prigrasit pod orožje. Akoravno je bil čez Zagreb in celo Hrvaško radi sarajevskega umora proglašen preki sod, vendar je bilo mesto te dni podobno torišču, na katerem se vrši veliko narodno slavlje. Saj je bil Hrvatom Zagreb, katerega imenujejo „naša bela prestolnica“, mesto, ki ga mnogi ne bo več videl. Navdušeni pa niso bili samo mladeniči, ampak tudi iz oči hrvaških mož, ki so že nekateri prekoračili 40. leto, je odsevala ognjevita bojna navdušenost. Vsem se je videlo, da že komaj čakajo onega dneva, ko bodo lahko zagrabili za orožje in šli v sveti boj, da maščujejo prerano smrt prestolonaslednika, ki je bil Hrvatom kakor tudi bratom Slovencem tako ljub in drag. Radi tega so prijeli tudi starejši možje z radostjo brez premisleka za orožje. Dasiravno že skoro nevajeni rabe orožja, vendar so z veseljem pustili nujno delo na polju in pri hiši ter so pohiteli z mladimi vred na bojno polje.

Polkovnik dunajskega pešpolka iz zasede ustreljen.

Dunaj, dne 18. avgusta.

Polkovnik dunajskega pešpolka št. 4, Ludovik baron pl. Holzhausen je nadzoroval prednje straže svojega polka. Pri tem ga je zadel kroglja iz zasede. Oberst Holzhausen je bil pri priči mrtev. Listi poročajo, da je bil polkovnik „dajčmajstrov“, kakor se imenuje dunajski pešpolk, izboren poveljnik, spoštovan pri svojih častnikih in tudi pri moštvu. Nesreča se je zgodila prej, nego je prišel polk v ogenj.

Kako smo dobili Šabac.

Neki ranjeni avstrijski vojak opisuje zavzetje srbskega mesta Šabac po naših četah tako-le: Zjutraj dne 12. avgusta smo dobili povelje, da prebremo reko Savo. V posameznih oddelkih smo stopili v čolne. Izrecno nam je bilo zaukazano, da ne smemo izzivati sovražnika in tudi ne poprej streljati, dokler ne prid mo na ono stran Save. Bila je krasna, svetla noč. Komaj, ko smo prišli do sredine reke, so jele padati na nas goste svinčenke. Sreča je bila, da so Srbi slabo streljali. Sedaj smo pa mi začeli silno streljati in meriti tje, kjer se je zabliskal kak strel iz sovražnih pušk. Ko smo prišli na onkraj Save, smo se hitro vrgli na tla in tako dolgo streljali na sovražnika, dokler ni bil ves bataljon na suhem. Nato smo z bajoneti pregnali Srbe. Pri tem naskoku me je zadel sovražnikova kroglja. Ko je bil pa že ves polk na suhem in se polastil gričev, ki so bili v okolici, so napravili naši pionirji most čez Savo, po katerem so korakale še ostale naše čete. Mene so že obvezovali, ko so mi tovariši povedali, da so naše čete zavzele Šabac. Vsi smo dobre volje, polni navdušenja in komaj čakamo, da se nam zacelijo rane in se zopet vrne mo na bojišče. Število naših ranjencev je neznatno.

Srbske in grške laži.

Iz Aten se poroča dunajskemu listu „Reichspost“: Grško časopisje, ki stoji očitno pod srbskim uplivom, neprenehoma poroča o avstrijskih izgubah. In kakšna so ta poročila! List „Estia“ opisuje srbsko zmago pri Zagrebu in priobčuje srbsko uradno (!) poročilo, vsled katerega so dne 3. avgusta Srbi uničili 2 avstrijski brigadi. Pohod Srbov po — Bosni se razvija kakor zmagoslavje!

Kako bodo ob koncu obračuna Srbi in Grki gledali, ko ne bo nikjer na svetu več — Srbije! Izginila bo s svojimi zmagami in zmagoslavji s površja sveta.

Avstrijsko-črnogorsko bojišče.

Na kopnem ni nič več slišati o kaki podjetnosti Črnogorcev. Prva korajža jim je minula. Sploh pa, kakor je znano, niso šli radi proti nam na vojsko, ampak le prisiljeni od Rusov. Sedaj kralj Nikita menda že uvidi, da je tokrat slabo špekuliral, ko se je udal ruskemu pritisku. Tudi Albanci ne bodo Črnogorcev pustili v miru, ampak si šli po kraje, ki jim jih je vzela Črna gora.

Avstrijec pred Barom.

Dunaj, dne 16. avgusta.

Italijanskemu listu „Corriera della Sera“ poroča njegov poročevalec iz Bara dne 8. avgusta: Ko sem došel dne 7. avgusta v črnogorsko pristanišče Bar, mi je izjavil nek črnogorski častnik, da je bila dne 6. avgusta popoldne med Črno goro in Avstrijo napovedana vojska. V mestu Bar je bilo že od ranege jutra zelo pusto. Maloštevilni Črnogorci, ki so še ostali v mestu, so zbežali v gore. Danes zjutraj okrog 8. ure smo opazili, da se bližata mestu dve avstrijski križarki in dva torpedna čolna. Vsi smo bili prepričani, da nameravajo avstrijske ladje uničiti tukajšnja

postajo za brezžične brzojave. Med tem so prišle ladje do pomola. Silovit grom dveh topovih strelcev je močno stresel našo hišo. Bila sta dva slepa strela ali takozvani bojni pozdrav. Sedaj nismo bili več v dvomu, da bodo Avstrijci uničili brzojavno postajo. Čakali smo, kedaj se bo zdrobil visok drog brezžične brzojavne postaje in kedaj se bo zrušila cela stavba. Z velikim presenečenjem smo opazili, da so prvi granatni streli padali v polkrogu čez morski zaliv, preko naših glav in za nami na tla. Dve ali tri kroglice so takoj nato zadele električno postajo. Kakih štiri ali pet strelcev je končno zadelo brzojavno postajo. Visoki drog je ostal nepoškodovan, poslopje, v katerem je bil urad za brezžične brzojave, pa je bilo spremenjeno v kup razvalin. Ko so nato avstrijske ladje krožile pred zalivom in so skušale prodreti dalje v zaliv, so Črnogorci oddali z utrdbe na ladje nekaj strelcev. Deset Črnogorcev je začelo s puškami in samokresi streljati na avstrijske ladje. Dozidevalo se nam je, toda z vso gotovostjo tega ne trdimo, da so Črnogorci streljali tudi iz dveh topov, ki sta bila postavljena za daljavo za brezžično postajo.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Bitka pri Sokalu.

Ko so zapustile naše čete Sokal, so vdrl v mesto ruski kozaki in je zažgali. A naši vojaki so zapazili požar in se vrnili. Obkolili so kozake in skoraj vse pobili.

Gališko mesto Sokal leži na desnem bregu reke Bug ob državni železniški progi Jaroslav—Sokal. Mesto šteje kakih 10.000 prebivalcev, večinoma poljske narodnosti. Sokal je zgodovinsko znamenito mesto. Tukaj so l. 1519 porazili Tatari poljsko armado.

Bitka pri Dombrovi.

Neki očividec slika bitko naših čet s kozaki pri Dombrovi sledeče: Dne 7. avgusta je prekoračil močen oddelek ruskih kozakov rusko-avstrijsko mejo pri Dombrovi ter napadel naše obmejne straže. Naši, majhen oddelek pešcev in orožnikov, je sprejel Ruse s streli iz pušk, na kar so se Rusi takoj umaknili v bližnji gozd na ruska tla. Od tam so začeli streljati iz strojnih pušk na našo četo, katere je bila skrita za zidovjem zapuščenih hiš. Po kratkem boju so se Rusi umaknili. Na bojišču so pustili 7 mrtvih, ranjence so pa vzeli seboj. Do večje praskje je pa prišlo dne 9. avgusta pri Kvalovicah blizu Dombrove. Rusi, kakih 500 mož, so se približali meji. Naše čete, poskrbite za nekim zidom, so jih dostojno sprejele. Padlo je več kakor 30 kozakov, med temi tudi neki ruski častnik, 2 kozaka sta bila pa vjeta. Vsi ostali so zbežali. Naša četa je zaplenila 20 ruskih konj in večjo množino streliva. Na begu so zažgali kozaki vas Kvalovice. Zgorelo je 50 kmečkih hiš. Nekega kozaka, ki je nameraval zažgati kmečko hišo, je dotični kmet na mestu ubil.

Nemško-rusko bojišče.

Nemške čete zopet zasedle rusko mesto.

Berolin, dne 18. avgusta.

(Uradno.) Wolffov časnikarski urad poroča: Nemške čete so zasedle rusko mesto Mlava.

Mesto Mlava leži v ruskem okraju Plozk na križišču železnic: Marienburg—Mlava in Mlava—Varšava. Mlava šteje okrog 12.000 prebivalcev ter ima 2 katoliški, 2 protestantski in 1 rusko cerkev ter 1 židovsko molinico. Prebivalstvo se zelo peča s trgovino z žitom, usnjem in oljem.

Nemška zmaga proti Rusom.

Berolin, dne 18. avgusta.

Dne 18. avgusta je prvi nemški (vzhodno-pruski) armadni kor trčil pri Stallupōnem z Rusi skupaj jih premagal z neizmerno hrabrostjo. Nemci so vjeli 3000 Rusov in zaplenili mnogo strojnih pušk.

Stallupōnen je vzhodno-prusko okrožno mesto, 11 km od ruske meje. Bitka se je torej vršila na nemških tleh. Mesto ima 5273 prebivalcev, večinoma katoličanov.

Nemško-francosko bojišče

Dva nemška bataljona tepena.

Berolin, dne 18. avgusta.

(Uradno.) Do bitke pri Mülhhausnu, o kateri smo že pretekali teden poročali, je prišlo le slučajno. Poldrug francoski armadni zbor je vdrl v Gornjo Alzacijo. Naše čete so se med tem še le zbirale. Naši so se vkljub temu vrgli na sovražnika, tako, da se je užugan moral umakniti proti mestu Belfort.

Razvrstitev in dohod naše armade se je nato nadaljeval. Med tem je bil maj oddelek štrasburškega trdnjavskega topništva močno tepen. Dva bataljona trdnjavskega topničarjev s topovi in strojnimi puškami, ki sta se pomikala skozi prelaz Vogezen blizu mesta Schirmeck, so nenadoma napadli Francozi v smer, od mesta Donon z močnim streljanjem iz topov.

Ko so došli naši oddelki v prelaz, so nam Francozi z močnim streljanjem uničili naše topove in strojne puške, katere smo pustili na bojšču. Sovražnik je pozneje najbrž topove in strojne puške, ki so bile še porabne, zaplenil, ko se je pomikal proti Schirmecku. Ta neznatni vojni dogodek je ostal brez posebnega upliva na vojna podvzvetja. Vendar pa je ta poraz svarenil vzgled za prevelike vojne predrznosti in neprevidnosti. Oba tepena bataljona sta zopet srečno ušla v svojo trdnjavo. Izgubila sta sicer topove, a izgubila nista poguma. Preiskava bo pokazala, ali je prebivalstvo kraja, kjer se je vršila bitka, izdalo sovražniku početje in pomikanje obeh bataljonov.

Francoske čete prišle v Belgijo.

Berolin, dne 17. avgusta.

Francoske čete so prikoralale v Belgijo Nemcem nasproti. Kakor se vidi, je tudi Francozom mnogo na tem, da se vojska ne vrši na njih zemlji, ampak na tuji. Uradno poročilo se glasi:

Močne francoske čete so prestopile belgijsko mejo ter korakale v smeri proti Gemploux.

Gembloux je važno železniško križišče, kakih 15 km severozahodno od trdnjave Namur. Ker sedaj tudi Francozi prodirajo, se bo gotovo kmalu bila na belgijskih tleh večja nemško-francosko-belgijska bitka.

Belgija odklanja prijateljstvo Nemčije.

Berolin, dne 17. avgusta.

(Uradno.) Ko so nemške čete zavzele Litih, je po neki nepristranski (nevtralni) državi poslala Nemčija belgijski vladi sledeče naznanilo: Naša armada je po junaškem odporu vaših čet zavzela v naskoku trdnjavo Litih. Nemška vlada globoko obžaluje, da je radi znanega protinemškega stališča belgijske vlade prišlo do tega krvopreltja. Nemčija ne prihaja v Belgijo kot sovražnik; prisiljena vsled nastalih razmer in vsled vojaških podvzetij sovražne Francije, je prišla Nemčija do težkega sklepa, da vkoraka s svojo armado v Belgijo, ter je zasedla Litih kot torišče za svoja bodoča vojna podvzvetja. Ko je sedaj belgijska armada z junaškim odporom kljub veliki premoči nemške armade sijajno rešila čast svojega orožja, prosi nemška vlada belgijskega kralja in njegovo vlado, naj obvaruje Belgijo nadaljne vojne grozote. Nemška vlada je pripravljena, sprejeti vsak sporazum, ki se da doseči z ozirom na njeno razmerje s Francijo. Nemčija ponovno in slovesno zagotavlja, da ni vdrla v belgijsko ozemlje z namenom, si prilastiti belgijsko zemljo, in da je tak namen naravnost izključen. Nemčija je še vedno pripravljena, da odpokliče takoj svojo armado z belgijskega ozemlja, kakor hitro bo vojni položaj to pripustil.

Belgija je ponudbo Nemčije zopet odklonila. Dne 13. t. m. je Belgija odgovorila: V predlogu, katerega nam je stavila Nemčija, so zapopadene in se ponavljajo vse one zahteve, katere je vsebovala zadnja spomenica (ultimat) Nemčije z dne 2. avgusta. Zvesta svojim mednarodnim obveznostim, Belgija ne more drugega, kakor le ponoviti svoj prejšnji odgovor, in sicer to tem bolj, ker se je od 3. avgusta t. l. naprej grešilo proti vojni nepristranosti, ker se je zanesla v njeno ozemlje krvava vojska in ker so prihitele Belgiji na pomoč vse velesile, ki jamčijo za njeno nepristranost.

Ta odgovor bo imel za posledico, da bo Nemčija nastopala proti Belgiji kot proti svoji sovražnici.

Hrabra nemška mladinska bramba.

O boju pri Litihu poročajo še: Posebno se je odlikovala nemška mladinska bramba, ki je spredaj na utrdbah odnašala ranjence z bojišča in spremljala avtomobile z ranjenci v bolnišnice. Prevoz ranjenec je zelo dobro organiziran. Vse se vrši z avtomobili, ki so vojaško zastraženi. V vsakem avtomobilu ležita po 2 moža mladinske obrambe. Dosedaj se je mladinska obramba vedno hrabro izkazala.

Ruski parnik s 4000 vojakov šel v zrak.

Carigrad, dne 17. avgusta.

V ruskem Kavkazu se pojavljajo nemiri. Kjer prebiva narod Georgijev, je izbruhnil upor proti ruskim oblastim. Usmrtili so 4 ruske oficirje in kakih 80 vojakov. Ruska vlada se boji, da se nemirni duh polasti tudi drugih pokrajin.

Čudno pa je, kaj se godi v mestu Sebastopol ob Črnem morju. Vse, kar bi naj služilo za njegovo obrambo, se spravlja na ladje, a med drugim tudi okoli 400 topov. Odplulo je izpred Sebastopola 16 torpedovk, 7 oklopnih križark in 4 hidroplani (zrakoplovi za nad vodo). Pri tem je pa zadel ruski prevoznik parnik na mino in razletel. Vsa municija in 4000 vojakov je izginilo v morju, tudi raztrgani parnik se je potopil.

Nemški podmorski čoln se v boju potopil.

Berolin, dne 18. avgusta.

(Uradno.) Več nemških podmorskih čolnov je križarilo ob angleški morski obali. Podmorski čoln, imenovan „U 15“, se od te vožnje ni več vrnil. — Angleški listi poročajo, da je bil čoln „U 15“ v boju z angleškimi vojnimi ladjami — uničen. Če so imele tudi angleške vojne ladje kako izgubo, še ni znano.

Nemški podmorski čoln, kateri se je v boju z angleškimi vojnimi ladjami najbrž potopil, je bil leta 1912 v angleški ladjedelnici v Dancigu spuščen v morje. Čoln je bil dolg 50 m, širok pa je bil samo 5 m. Brzina njegove vožnje je znašala 15 morskih milj na uro. Posadka je štela 25 mož. Pod vodo se je mogel držati čoln samo 3 minute.

Podmorski čolni so za druge ladje zelo nevarni. Čoln se približa ladji, katero namerava napasti, do bližine 3 ali 2 milj, nato pa se skrije pod morsk gladino in tako pod vodo odda strel iz torpednega topa proti sovražni ladji. Strel iz torpednega topa ni so enaki navadnim topovim strelom. Torpedov naboj je podolgovat in ima na sprednji strani ost. Če tak naboj prileti z veliko silo ob bok ladje, istega prede-re in ladja je, ako je torpedo dobro zadel, gotovo izgubljena. Torpedni čolni stanejo po 800.000 K.

Razne novice.

* Sv. Oče so, kakor poroča „Giornale d' Italia“, zboleli in se morali vleči. Nastopila je lahka vročnica.

* Slavnost v mariborski stolnici. 18. avg. dopoldne ob 9. uri se je začela v mariborski stolnici izvanredno lepa svečanost v proslavo rojstnega dne presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Cerkev je bila nabito polna vernega ljudstva. Udeležili so se slovesnosti mariborska čč. duhovščina, zastopniki vseh mariborskih oblasti in uradov, med njimi: poveljnik mariborske posadke s poveljniki posameznih vojaških oddelkov, okrajni glavar z uradniki političnega in davčnega oddelka okrajnega glavarstva, predsednik okrožnega sodišča z odposlanstvom sodnijskega uradništva, mestni župan z zastopniki občinskega sveta, zastopstvo okrajnega zastopa itd. Od 9.—10. ure so imeli prevzvišeni g. knezoškof pridigo, v kateri so slavili vrline našega svivolasega vladarja, nato pa so darovali ob mnogoštevilni asistenci slovesno sveto mašo. Med sv. mašo so se med duhovniki in vernim ljudstvom pobirali prispevki za avstrijski Rudeči križ in za rodbine vpoklicanih rezervistov in črnovojnikov.

Razsvetljava v Mariboru v ponedeljek zvečer.

Na predvečer rojstnega dne Nj. c. in kr. Veličanstva je bilo mnogo hiš v Mariboru razsvetljenih. Na hodniku stolnega zvonika je gorelo veliko število lampijončkov. Na oknih škofijske palače je bilo nad 100 lučic. Lepo razsvetljena je bila tudi kapiteljska hiša in posebno lepo tiskarna sv. Cirila.

* V kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru so bili na novo sprejeti: petošolca Ignac Zernec iz Negove in Franc Šega od Sv. Venčesa; četrtošolec Jakob Zidanšek iz Špitaliča; tretješolci Franc Časl od Sv. Frančiška, Ferdinand Drogenik od Sv. Petra pod Sv. Gor., Blaž Sajko od Sv. Jurija ob juž. žel. in Franc Skale iz Žiž; drugošolci Franc Avsenak iz Rajhenburga, Friderik Belina iz Pilštajna, Janez Budja od Sv. Križa pri Ljutomeru, Alojz Dijak iz Ljutomeru, Stanislav Cajnkar od Sv. Tomaža pri Veliki Nedelji, Karol Lamut iz Konjic, Alojz Pajtlar od Sv. Lovrenca pri Mariboru, Jožef Preac od Sv. Marjete pri Ptuj, Ignac Tirš od Sv. Ane na Krembergu in Mihael Valentan iz Kamnice.

* Izkaz mrtvih in ranjenih. Kdor hoče imeti seznam mrtvih in ranjenih na bojišču, naj pošlje po poštni nakaznici 2 K na naslov „Tiskarna sv. Cirila“, p. Maribor, in naj na izkaznico natančno zapiše svoje ime, bivališče in pošto ter zraven se pristavi: Ta znesek je za izkaz mrtvih in ranjenih. Kajti če se vse to ne zapiše natanko, ne moremo izkazov poslati. Mariborčan si lahko v tiskarni ustmeno naroči izkaz. Kadar bo izšel prvi izkaz, naznanimo v listih.

* Somišljenikom. Prosta razprodaja listov je dovoljena pod gotovimi pogoji v korist Rdečemu križu. Somišljeniki, ne zamudimo tega izvanredno važnega dovoljenja! Upeljimo povsod razprodajo, ki se bo posebno ob nedeljah dobro obnesla. Pripomnimo posebno za trge, da izide v naši tiskarni vsak dan posebna izdaja ali „Straže“ ali „Slov. Gospodarja“!

* Važno za vse naročnike „Slovenskega Gospodarja“, ki hočejo dobivati novice dvakrat na teden. Gotovo ima velika večina naših naročnikov koga v vojski. Zato se naši naročniki že zdaj silno zanimajo za dogodke na bojiščih, a to zanimanje bode še rastlo, ko bode v prihodnjih tednih naša armada imela odločilne boje s sovražniki.

Da ustrežemo nekoliko radovednosti naših čitateljev, smo zdaj že štirikrat brezplačno poslali svojim naročnikom v ponedeljek „Stražo“ in jim tako naznanili najvažnejše dogodke. Pri tem smo žrtvovali vsaki teden nad 300 K samo za znamke, papirja, tiska in drugega dela niti ne računimo. Teh velikanskih stroškov ne moremo več nositi, ker bi znašali do novega leta okroglo 7000 K. Naročnina za naš obsežen list je že itak tako nizka, da se nam splošno čudijo, kako moremo tak list dati za 4 K na leto! To uvidi vsak pameten človek!

Ker pa bodo naši naročniki večinoma vendar hoteli izvedeti novice o vojski dvakrat na teden, zato smo sklenili sledeče:

Tisti naročniki „Slovenskega Gospodarja“, ki želijo, da jim pošljemo vsak ponedeljek tudi „Stražo“, si morajo sami plačati vsaj poštino. Za papir, tisek in delo jim ne bomo nič računili.

Vsak naročnik „Slovenskega Gospodarja“ torej, ki želi dobiti vsak ponedeljek kakor dozdaj „Stražo“, nam mora poslati za poštino do novega leta po poštni nakaznici 60 vinarjev. Na nakaznico mora natanko zapisati svoje ime, bivališče, pošto in tisto številko, ki jo najde na ovitku, pod katerim se mu list pošilja, ter mora zraven tudi zapisati besede: **60 vinarjev za poštino do novega leta. Ako kdo to izpusti, je sam kriv, če v ponedeljek ne bode dobil lista.** Pazite torej, da boste prav pisali nakaznice!

Kdor nam teh 60 vin. ne bode poslal, bo dobil „Slovenskega Gospodarja“ samo v četrtak.

Naročniki! Ako torej želite v ponedeljek tudi „Stražo“, pošljite takoj 60 vin., da se vam pošiljanje ponedeljke „Straže“ ne bode prekinilo. Doposlala se bode vsakemu tista „Straža“, ki izide v ponedeljek po prejemu denarja. Prejšnjih številke ne bomo pošiljali.

Opozarjamo nadalje tudi naročnike, da listi zdaj počasno prihajajo, ker vozi povsod na dan samo eden poštni vlak. Ako torej list pride za dva ali tri dni prepozno, temu ni krivo upravništvo. Zato pa tudi ni treba takoj reklamirati.

* Važno za vse tiste, ki si želijo na novo naročiti „Slovenskega Gospodarja“. Kdor hoče dobiti „Slovenskega Gospodarja“, mora poslati po poštni nakaznici takoj denar. Brez denarja se list nikomur ne pošlje. Na naročila potom dopisnic ali pisem brez denarja se ne oziramo in tudi ne odgovarjamo, ker bi potem morali otvoriti posebno pisarno. Poštne položnice se zdaj nikomur ne pošljejo, torej jih naj nikdo od nas ne zahteva. Kako je torej treba naročiti naš list? Idi na pošto in si tam kupi poštno nakaznico. To natančno izpolni. Posebno razloženo moraš pisati svoje ime, bivališče in pošto. Ako si list na novo naročiš, potem zapiši na robu nakaznice: **Nov naročnik.** Ako ne boš tako storil, boš sam kriv, če lista ne boš dobil pravočasno. Med 17.000 naročniki ne moremo na pamet razločevati novih in starih naročnikov. Torej ubogaj! — „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K; za pol leta 2 K, za ¼ leta 1 K. Od zdaj znanprej do novega leta stane list **1 K 60 vin.** Ako kateri novi naročnik hoče, da mu pošljemo za časa vojske v ponedeljek tudi „Stražo“, naj za poštino do novega leta še pridene posebe **60 vin.** in naj na nakaznici natančno zapiše: **60 vin. je za poštino do novega leta.**

* Stare naročnike, ki nam za leto 1914 še niso poslali naročnine, opozarjamo, da naj to takoj storijo, ker drugače jim bomo v septembru list brezpogojno ustavili. Prihodnji teden bomo napravili vsem dolžnikom na ovitke modre križe, da jih tako opozorimo na sveto dolžnost. Položnic zdaj nikomur ne pošljemo. Vsak stari naročnik naj pošlje naročnino zdaj po poštni nakaznici in naj na robu nakaznice zapiše svoje ime, bivališče, pošto; in tisto številko, ki jo ima na ovitku, pod katerim se mu list pošilja. Zraven še naj dostavi: **Star naročnik.**

* P. n. župnijskim uradom. Vsled vojske po tiskarnah zdaj dela primanjkuje. Pozneje, ko bode sklenjen mir, pa bodo tiskarne z delom zopet preoblozene. P. n. župne urade uljudno prosimo, da takoj zdaj pogledajo, ali še imajo **spovedne liste, kuverte** in druge potrebne tiskovine. Ako ne, potem naj takoj zdaj naročijo te reči. Zdaj ima tiskarna časa dovolj, ob novem letu pa se bodejo te tiskovine tako težko dobiti kakor lani. Prosimo torej, naj se naš nasvet blagohotno upošteva! Tiskarna sv. Cirila.

* „Župan je kriv“, pravijo mnogi ljudje na deželi, ako je bil kdo poklican, da pomaga opravljati razna dela pri vojaštvu, če tudi ni bil nikdar vojak. Drugi zopet pravijo, da so župani krivi, ako morajo posestniki prodati, radi ali neradi, odvišno govedo vojni upravi. Ne verjemite takemu govoričenju. Župani so v sedanjih časih itak pravi reveži. Mnogi ne ve, kje mu radi obilnih uradnih opravkov stoji glava. Postava o vojnih dajatvah jasno pravi, da ima oblast pravico, poklicati vsakogar, če tudi ni bil vojak, da pomaga opravljati razna dela za vojaštvo, kakor nalaganje blaga itd. Glede prodajanja govedi vojni upravi pa določuje postava o vojnih dajatvah, da morajo posestniki prodati svojo odvišno živino vojni upravi. Župan, ki popisuje dotično živino, torej stori samo to, kar mu je oblast ukazala. Seveda oblasti živino plačajo, kakor je v posebni ministrijski odredbi določeno.

* Državna izplačila za konje in vozove. Mnogi kmetje so žalostni, ker jim je vojaška uprava odkupila konje in vozove, a niso dobili za nje dogovorjene kupnine, ampak samo državne nakaznice. Naj bodo dotični potolaženi. Avstrijsko finančno ministrstvo je namreč že dne 14. avgusta nujno naročilo deželnim finančnim oblastim, da takoj prično potom poštne hranilnice izplačevati dotične zneske za konje in vozove, ki so se nakupili vsled mobilizacije. Z izplačevanjem se je pričelo že dne 18. avgusta. — Kdor torej ne bode dobil prihodnje dni določenega zneska, naj potom občinskega urada povpraša pri c. kr. okrajnem finančnem ravnateljstvu.

* Podpore za rodbine mobiliziranih. Politična oblast, oziroma c. kr. namestnika v Gradcu je izdala na vse podurade in glavarstva ukaz, da morajo kar najhitreje reševati prošnje za podporo rodbin mobiliziranih. Seje določenih odsekov, ki pretresujejo in rešujejo prošnje, morajo biti pogosto, če je treba, vsaki dan. Prošnje, radi katerih ni treba natančnejih pojasnil, se morajo rešiti še isti dan, ko so se vložile. Ravno tako zahteva namestnika, da se še isti dan po sklepu izroči rešitev prošnje stranki. Če prijavi svoje prošnje stranke osebno ali ustmeno pri glavarstvu, morajo glavarstva takoj sprejeti njih prijavo, ne da bi zahtevale od strank, da se morajo zglasti še pri občini. Pogosto se pripeti, da komisija ne more sklepati glede podpore v kakem slučaju; tedaj odredi najkrajšim potom poizvedbe, in sicer le v najvažnejših točkah. Na malenkosti se naj ne ozira, zlasti naj županu ne ovirajo za malenkostnimi zadevami hitre rešitve. Če komisija uvidi, da bodo poizvedbe ugodne, sme dovoliti v nujnih slučajih stranki takoj predplačilo na podporo, katero sme pričakovati rodbina. Ker določa zakon, da dobijo te podpore le avstrijski državljani, je odredil c. kr. namestnik, da se postopa pri nas ravno tako tudi z ogrskimi državljani, katerih je pri nas mnogo. Ta odredba je važna in dokazuje dovolj, kako se c. kr. namestnika trudi, da bi olajšala stanje rodbin, katerih očetje so bili poklicani k orožju.

* Prodaja živine. C. kr. namestnika nam pošilja: Oblastva so izvedela, da se zlasti na deželi pojavljajo osebe, ki skušajo z razširjanjem neresničnih in vznemirjujočih vesti pripraviti kmete do tega, da bi jim za vreden denar odstopili svojo živino in druge gospodarske pridelke. Te osebe skušajo kmečko prebivalstvo ostrašiti z lažnjivimi podatki, zlasti s trditvijo, da se jim bo tako ali tako vse vzelo proč in da bodo morali svoje pridelke brezplačno dati na razpolago vojaški upravi za oskrbovanje čet. Opozarja se na to, da so seveda vse te trditve iz trte izvite. Samo ob sebi umevno ne more biti govora o tem, da bi se jemali kakršnikoli že predmeti brezplačno. Nasprotno bo vojaška uprava za vsako porabo zasebnega premoženja dala povračilo. Dolžnost prebivalstva je, da osebe, ki razširjajo take laži, naznanijo politični oblasti ali orožništvu, ki bodejo vse potrebno ukrenili, da se tako, pod sedanjimi razmerami prav posebno zavržno goljufivo počenjanje z neizprosno strogostjo v kali zakori.

* Vozni red na južni železnici. Občinstvu so na razpolago ti-le vlaki, in sicer iz Maribora proti Trstru: Ob 6. uri 5 minut jutraj in ob 5. uri 41 minut popoldne. — Iz Maribora proti Gradcu: Ob 6. uri 4 minute jutraj, ob 11. uri 28 minut predpoldne in ob 1. uri 28 minut ponoči.

* Maribor. V sredo, dne 19. avgusta jutraj je umrl g. Jos. Melzer, bivši lastnik trgovine s steklenino v Cirilovi tiskarni, star 70 let. Rajni je bil zaveden katoličan. N. v m. p.!

* St. Peter niže Maribora. Požar dne 15. t. m., o katerem je poročala ponedeljkova „Straža“, ni uničil g. Lorberju hiše, ampak obširno gospodarsko poslopje s senom in gospodarskim orodjem. Živino so komaj rešili.

Za avstr. Rudeči križ okolica Celje. Darovali so: južnoštajerska hranilnica v Celju 500 K; občina okolica Celje 400 K; posojilnica v Celju 200 K; dr. Josip Serbec 200 K; dr. Vekoslav Kukovec 50 K; po 30 K: Mira dr. Karlovšekova, dr. Anton Božič, dr. Juro Hrašovec, dr. Ernst Kalan, dr. Josip Vrečko; po 20 K: dr. Ivan Benkovič, velečrtec Anton Kolenc, Ana Kolenc, vseučilišni profesor dr. Matija Murko, opat Franc Ogradi, Jest; po 10 K: trgovec Robert Diehl, dr. Štefan Sagadin, dr. Ant. Schwab, J. Volavšek, trgovka, Angelina Vanič, učitelj J. Logar, Rafko Salmič, trgovec J. Goričar, trgovec Fr. Leskovšek, trgovec R. Strmecki, trgovec Fran Strupi, hotelir Josip Stelzer, N. Vošnjak, Prica in Kramar, notar Detiček; 7 K: ravnatelj E. Lilek; po 5 K: gostilničar J. Drobnič, J. Dolinar, Benjamin Kunej, Delniška pivovarna, soproga bančnega uradnika J. Knific, Sof. Kapus, trgovec J. Lukas, c. in kr. stotnik R. Maister, poštni nadoficijal Fr. Natak, T. Berglez, dr. Senčar Matej, J. Simonček, profesor Suhačeva obitelj, c. kr. nadoficijal R. Vrabl, Ivan Likar, ravnatelj Silv. Fohn, J. Kacjan, trgovec J. Pečnik, trgovec Franc Kolenc, trgovec Ivan Ravnikar, Avstrijska petrolejska družba, notar Baš, Zaloška dalmatinskega vina, trgovec Anton Kocuvan, Fr. Diehl, J. Kunej, Maks Mentni, J. Gun, J. Von; po 4 K: Ivan Rebek, ključavničarski mojster; po 3 K: knjigovodja Matija Benčan, kapelnik J. Engerer, J. Kopačeva, fotograf Viljem Piek, Mirko Kmet, Antonija Ermenc, krojaški mojster Maks Zabukošek, dr. Otokar Baš, J. Ugan; 2,50 K: Lina Mahorič; po 2 K: železniški uradnik J. Ban, nadučitelj Armin Gradišnik, profesor Josip Kožuh, J. Majdič, Kmecl J., N. Kupljen, poslovodja J. Kreiner, dr. Fr. Krančič, c. kr. okrajni sodnik J. Naprudnik, A. Vrečar, c. kr. upravitelj Vajda, nadoficijal Videmšek, nadoficijal J. Roš, F. Samec, J. Pernat, c. kr. nadsvetnik Alojz Gregorin, dr. Orožen, J. Smolnikar, dr. Leo Brunčko, Josip Hočevan, Feliks Mahor, Smodiš J., Marica Jerman, Mar. Padežnik; po 1 K: profesor M. Beranič, A. Bursik (K 1.20), pijanistinja M. Kokot, uradnik Lešničar, posojilniški uradnik Majcen A. in Drago Kralj, J. Tomazin, N. Cimprič, Helena Rojnik, Pavla Cilenšek, J. Vidensek, N. Pavšek, N. Wickert, J. Vidmar, Fanika Goleš, J. Rataje, Mar. Rahle, Fran Tevž, Viktor Čonč, Mihael Kos, M. Kopušar, Mihael Vrečko, J. Amon, Mag.

Kreiner, Karol Bervar, F. Mahorčič, J. Cerar, Ivan Klemen, J. Fohl. — Svota 2084 K 70 v.

* St. Jurij v Slov. gor. Za uboge družine pod orožje vpoklicanih so darovali: M. Kurnik 4 K, M. Perger 3 K, M. Valenčak, Jož. Krajnc, T. Wergles, M. Zvajkar, J. Rop, P. Krautič, J. Krautič, po 2 K. — S. Snuderl, J. Bauman, P. Krajnc, J. Krajnc, J. Vergles, K. Pavlin, M. Krajnc, J. Vajs, po 1 K. J. Caf in Schnuderl F. po 60 vin. — M. Wergles 40 vin. in J. Korošec 20 vin. — Vsem najiskrenejša zahvala!

* Občina Orehova vas pri Mariboru, v kateri županuje drž. in dež. poslanec Fr. Pišek, je naznanila okrajnemu glavarstvu, da da „Rudečemu Križu“ za ranjence 10 postelj na razpolago, da se zaveže, jih skozi 3 mesece brezplačno oskrbovati in jim preskrbeti na lastne stroške zdravniško pomoč.

* Slivnica pri Mariboru. V torek, dne 18. t. m. se je zelo slovesno vršila sv. maša za presvetlega cesarja in zmago avstrijskih čet. Udeležilo se je cerkvene slavnosti z veliko pobožnostjo tudi naše vrlo vojaštvo s svojimi poveljniki.

* Radislavec pri Mali Nedelji. Dne 16. avgusta 1914 sta pridni mladenki Zefika Kšelova in Franciška Peršakova nabrali za društvo Rdeči križ 41 K 40 vin. Posnemajte tudi v drugih občinah ti pridni narodnjakinji. Tudi č. g. Franc Rižner je v ta namen nabral v občini Kuršinci 15 K 80 vin. Gospod Jakob Korošak, gostilničar v Precetincih, je nabral v isti namen 20 K v občini Precetinci. V imenu društva Rdeči križ, Bog plati! — Župnija Radislavec.

* Smartno na Pohorju. Dne 17. t. m. je divjala v naših planinah strašna nevihta. Proti 3. uri popoldne je nastal naenkrat hud vihar in v nekaj trenutkih je padala toča, tako debela, da se stari ljudje ne pomnijo take, in potem strašen naliv. V trenutku je bilo vse uničeno. Polovica župnije je bila bela, kakor bi bila s snegom pokrita. Dosedaj je letina v kljub vednemu deževju, ki nas je zadrževalo pri delu, še razmeroma precej dobro kazala in dajala ubogemu kmetu upanje in poguma v teh hudih časih. — Istočasno je udarila strela v hleve cerkv. ključarja podružnice sv. Ursule in ubila dva najlepša vola. Sreča pri vsem je še bila, da od ljudi ni bil nihče ubit in da poslopje ni zgorelo — Od nas je neurje drvelo proti vznođu čez Polskavo in Fram.

* Prihova. Na drevesu Marijine družbe fantov je bil utrgan drugi cvet in presajen v boljši svet dne 13. avgusta t. m. Bil je to vzgleden družbenik in nabuden 18letni mladenič mizar Jože Ratej, p. d. Sekirnikov iz Barj. Počivaj mirno! — Dne 13. t. m. se je obhajal pri nas patrocinij, katerega so se doma ostali v velikem številu udeležili. Čustva romarjev je tolmačil in romarje tolažil č. g. prof. dr. Medved iz Maribora v zgodovinsko-patriotičnem govoru; obenem je navduševal prebivalce konjiškega in slovenjebistriškega okraja, da pridejo po zmago slavni vrnitvi v procesijah z ovenčanimi vojaki skupno se zahvaliti Materi božji, pomočnici kristjanov.

* Drakšl pri Veliki Nedelji. Barbari Hrzič je šel mož v vojsko, hiša in drugo poslopje pa sta ji v soboto na Marijin praznik zgorela. Po pozni sv. maši so sli tamkaj mimo neki šolarji, izmed katerih je eden streljal s pištolo na strelne zamaške, kakršni se prodajajo po naših trgovinah; zveplena iskra je odletela v za hlevom zloženo slamo in v četrt uri je bila že itak osamljena žena še večja sirota.

* St. Vid pri Grobelnem. Tudi v naši fari je mnogo mož in mladeničev zapustilo dom in svoje drage ter stopilo pod cesarsko zastavo, da varujejo ljubo nam avstrijsko domovino proti sovražnikom. Težko je bilo slovo in marsikatero oko je bilo rosnostno in se solzi; toda misel in zavest, da jih kliče presvetli cesar in avstrijska slovenska domovina, je navduševalno vplivala na odhajajoče ter tolažila potrta srca doma ostalih. Dal Bog, da se povrnejo domov, v krog svojih dragih, ovenčani s slavo zmage! — Pa tudi mi, ki smo ostali doma, smo polni ljubezni in zvestobe do ljubelega nam cesarja. Dan na dan molimo v cerkvi in doma za svojega vladarja, blagor Avstrije in slavno zmago nad sovražniki. — Na večer 17. t. m. smo zakurili kres, znak plamena ljubezni, ki gori v naših srcih do njega Velikanstva, ki je obhajal naslednji dan svoje 84. rojstno leto. Vse hiše so bile prav lepo razsvetljene, da je bil res krasen pogled. Te mnogoštevilne lučice so bile znamenja naših mnogih želj, katerim smo dali duška z besedami krasne cesarske himne: Bog ohrani, Bog obvari, nam cesarja, Avstrijo! Sluzi dan, dne 18. avgusta, je bila ob 6. uri slovesna služba božja z zahvalno pesmijo: „Te Deum“. Udeležba je bila obilna. Ob 8. uri so imeli ljudskošolski otroci sv. mašo, pri kateri je bilo navzočih tudi mnogo odraslih. Verno ljudstvo je pobožno molilo s svojimi duhovniki vred za svojega jubilarja in cesarja Franca Jožefa I., za blagor cele Avstrije ter srečen izid vojske. Upamo, da naše prošnje in molitve ne bodo zastoj, ampak, da jih bode Vsemogočni milostno uslišal, izpolnil naše srčne želje ter naklonil zmago naši cesarski armadi.

* Jurkloster. Dne 10. avgusta je umrl v Lahovem grabnu Jožef Robič, posestnik mlina in žage. Rajni zapuščena žena in 6 nepreskrbljenih otrok. Najstarejši sin Franc je pri vojaki, drugi Alojz pa v Nemčiji v rudokopih. Pokojni je bil skrben gospodar, ob volitvah pa je volil s katoliško-narodno stranko. N. v m. p.!

* Otroci Franc Ferdinanda so darovali z dovoljenjem svojega jeroba 6000 K za Rdeči Križ in za podporo sirotam in vdovam po vojaki.

* **Voditelj štajerskih nemških kmetov**, kršč.-socialni poslanec g. Fr. Hagenhofer, je nevarno zbolel. Zadel ga je kap. Želimo zaslužnemu možu skorajšnjega okrevanja!

* **Podrobnosti o smrti grofice Christalnigg.** Z merodajne strani se objavlja sledeče stvari o smrti grofice Christalnigg, ki si je pridobila velike zasluge pri odredbah naše domovine in osobito za Rdeči križ. Grofica se je peljala s svojega posestva na Koroškem v Gorico, da organizira podružnico Rdečega križa. Pot jo je vodila ob avstrijskih utrdbah mimo znane utrdbe pri Boveu. Grofica je bila izvežbana avtomobilistinja in je sama vodila svoj avtomobil, v katerem se ni razen nje nihče vozil. Zadal na avtomobilu se je nahajal zelo velik kovčeg, poleg nje na sedežu je pa imela bel ovoj za klobuke. Avtomobilu grofice je sledil drug avtomobil, tudi last grofice, ki je ravno tako hitro vozil. Grofica je nameravala oba avtomobila dati Rdečemu križu, da ž njima razpolaga. Drugi avtomobil je vodil sofer, ki ji je že več let služil. Vojaška straža pri Boveu je zaklicala grofici, na naj obstoji. Mogoče, da je radi motorjevega šuma grofica preslišala klic, ki je vozila z brzino, ki je v bližini utrdbe sploh prepovedana. Bilo je o polnoči; straža je izpolnila le svojo dolžnost, ker je „Halt!“ klicu sledil takoj strel. Vojak je tudi storil svojo dolžnost, ker je dobro meril in ker je tudi dobro zadel. Kroglja je predrila visoko zadnjo steno avtomobila in je nesrečni grofici popolnoma odtrgala desno stran čela. Grofica je takoj umrla. Truplo grofice se je streslo in zavrla zaviralnico. Avto je vsled tega začel voziti počasi in se je ustavil pred zidom, ki stoji ob cesti. Nesrečno grofico, katere smrt je povzročila veliko izgubo glede na človekoljubno stremenje monarhije, vse obžaluje, a ta slučaj dokazuje, da se mora v teh razburjenih časih vsak najnatančneje pokoriti poveljem, ki jih izda vojaška oblast, ker to zahteva tudi korist vsakega posameznika.

* **Jezuitje v Nemčiji.** Nemški kancelar je razveljavil odlok proti nemškimi jezuitom ter jim dovolil, da se smejo kot pomožni duhovniki vrniti v domovino.

* **Belgijski socialisti za vojsko.** Belgijska vlada je hotela, da so za časa vojske vse stranke zastopane v ministrstvu. Kot zastopnik socialistov je vstopil v ministrstvo njih slavni voditelj Vanderweld.

* **Nemški vojaki** ne smejo vsled ukaza nemškega cesarja na kolodvorih dobivati nobenih opojnih pijač. Ponuja se jim limonada in druga okrepčila. — Slovenski vojaki, zdržite se tudi vi alkohola!

* **Solnčni mrk** bo v petek, dne 21. avgusta, med 12. in 1. uro popolnoma zakrito in bo torej nastal precejšen mrak. Naj se tega naravnega pojava, katerega so zvezdoznanci že pred več leti izračunali, ne razlaga kot tako izvanredno znamenje. Naj se radi solnčnega mrka nihče ne razburja.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 20. avg.

Kaj je z avstrijskimi ladjami?

Dunaj, dne 18. avgusta.

(Uradno.) Izvenavstrijski listi so prinesli zadnje dni vesti, da se je potopila avstrijska vojna ladja „Zrinjski“ in ž njo vred še tri druge ladje. Ta poročila so popolnoma izmišljena. K večjemu bi se bila menda ponesrečila mala križarka „Zenta“, katero so sovražne vojne ladje odrezale od njenih avstrijskih tovarišic. O ladji „Zenti“ ni od tedaj nobenega poročila več.

Nasprotno pa je nek avstrijski torpedni rušilec, katerega je obstreljevalo 16 francoskih vojnih ladij in 1 velika križarka iz vseh topov, srečno došel v varno avstrijsko pristanišče.

„Zenta“ je majhna oklopna križarka z 2350 tonami ter je imela 305 mož posadke.

Avstrijci prodirajo v Srbijo.

Zemun, dne 18. avgusta.

„Reichspost“ poroča, da so naši z dne 17. t. m. pri Progarju prekoračili Savo in vzeli srbsko mesto Obrenovac.

Naši so ugnali srbske četaše, ki so hoteli pri vasi Bezanija blizu Zemuna udreti na ogrska tla. Četaši imajo velike izgube.

Obrenovac leži kakih 20 km zahodno od Beograda ter ima 6000 prebivalcev.

Črnogorci čakajo angleške ladje.

Avstrijske ladje oblegajo črnogorsko obalo. Zato Črnogorci v Baru nestrpnostno čakajo angleških ladij, da bi jih rešile. Toda italijanski list „Corriere d'Italia“ jim pravi, da bodo še dolgo čakali, da vidijo Angleže in Francoze, kajti ti si bodo dobro premislili, predno bodo prišli v Jadransko morje in se izpostavili nevarnostim, ki jim pretijo iz dalmatinske obale.

Japonska proti Nemčiji.

Iz Nemčije prihajajo glasovi, da že v najbližjih urah napove Japonska Nemčiji vojsko. Ako se to zgo-

di, potem je jasno, da si hočejo Japonska, Angleška in Ruska razdeliti nemške naselbine, drugega pomena pa ta vojskna napoved ne bo imela, posebno ne bo nič uplivala na končni izid evropskega boja.

Toda nek drug bo vznemirjen vsled tega nastopa, namreč Združene države Severne Amerike, ki bodo težko mirno gledale, da se jim njih tekmec pred nosom obogati z nemškimi naselbinami.

Japonsko brodovje odplulo.

Iz Tokija dne 14. t. m. se poroča: Prvo in drugo japonsko brodovje je odplulo v neznano smer.

Turčija kupila „Goeben“ in „Breslau“.

Italijanski listi vedo poročati, da je kupila Turčija nemški križarki „Goeben“ in „Breslau“, ki sta si s svojimi drznimi čini priborili občudovanje celega sveta, za 80 milijonov mark. Obe križarki sta že našli zavetje v Dardanelah.

Vest še sicer uradno ni potrjena, toda francoska javnost že sedaj živahno ugovarja, da bi se kaj takega zgodilo. Ker je Turčija še nepristranska, bila bi sedaj obema križarkama vožnja po Sredozemskem morju dovoljena.

O obeh križarkah se je skrajno mislilo, da sta iz Mesine ubežali močno poškodovani v Jadransko morje, ter našli zavetje v kakem avstrijskem pristanišču. Toda oboje domnevanje je bilo, kakor vidimo, krivo, kajti ladji sta nastopili dolgo pot proti Carigradu ter s tem obnem pokazali, da sta se brez poškodb rešili iz skrajno nevarnega položaja pri Mesini.

Bolgarija, Rumunija, Turčija.

Rusija in Anglija zahtevata vedno silneje, da Turčija odpre za njih ladje Dardanele. Toda Turčija se temu dosedaj še dosledno upira. Rumunija in Bolgarija pa v tej zadevi stojita ob turški strani ter odobravata, da se Turčija brani. Mogoče, da bo ravno radi tega prišlo do vojske med Rusijo in Turčijo, Rumunijo ter Bolgarijo. Sedaj ima Turčija, ako se uresniči vest, da je kupila nemški križarki „Goeben“ in „Breslau“, dve ladji več, ki bosta z največjo hrabrostjo branili Rusom vožnjo skozi carigradsko morskino ožino.

Kaj se godi v Severnem morju.

Vsi smo pričakovali, da bo v Severnem morju prišlo kmalu do večjih ali manjših spopadov med nemškimi in angleškimi brodovjem. Toda nobenih poročil ni iz Severnega morja. Zato so ugibanja na dnevnem redu. Pravijo, da leži gosta megla na morju, vsled česar je ladjam pot otežkočena. Toda s to meglo so se okoristili danski parniki in spravili velikanske množine živeža na Angleško. Bajne dobiva Anglija tudi iz Amerike živila za svojo potrebo.

Angleži zaplenili nemško ladjo.

Berolin, dne 19. avgusta.

(Uradno.) Angleži so v vzhodni Nemški Afriki na Njassa-jezeru zaplenili Nemcem majhen parnik „Hermann Wissmann“. — Zaplenjeni parnik so rabili Nemci samo za prevažanje trgovskega blaga in ljudi v svoji afriški naselbini. Parnik je zelo star in sploh ni bil pripravljen za vojne svrhe ter ni imel niti enega topa za brambo. Posebne škode Angleži z zaplenitvijo tega starega čolna Nemcem niso napravili, ker so že itak Nemci sami nameravali „Hermann Wissmanna“ odstraniti iz prometa.

Anglija plenil tuje ladje.

(Uradno.) V Gibraltarju (ožini med Evropo in Afriko) so Angleži prijeli več kot 50 ladij različnih držav. Iste ladje, ki so imele brezžične brzojave, so morale aparate odstraniti.

Ruski kozaki odložili orožje.

Več oddelkov ruskih kozakov in drugih obmejnih ruskih čet je pribežalo pri Brudovi, Laskovski, Szucinu in Dolastovcu čez avstrijsko mejo ter se brez boja udalo avstrijskim stražam. Rusi so odložili orožje.

Rusi požigajo obmejne vasi.

Berolin, dne 19. avgusta.

(Uradno.) Rusi so zažgali 10 obmejnih vasi ob nemško-ruski meji. Kmetje so si rešili le golo življenje. V Radšenu so postrelili 7 oseb, ponekod so postrelili vse, kar jim je prišlo pod oko.

Vas Radšen steje le 261 prebivalcev in leži ob nemško-ruski meji na nemških tleh.

Kako je na Ruskem.

Černovice, dne 18. avgusta.

(Uradno.) Ko so korakale naše čete v ruske vasi, se je splošno opazovalo, da so ruski kmetje zapustili vse vasi, ker so ruske čete, predno so odhajale, svarile rusko prebivalstvo, češ, avstrijski vojaki bodo s prebivalci grdo ravnali in jih pobijali. Ko je pa rusko prebivalstvo videlo, da naši vojaki s prebivalstvom lepo ravnajo, se je jelo zopet vračati na svoje domove. Rusko prebivalstvo se brati z našimi vojniki. Velika ruska vas Rengae nima nobene ljudske šole in tudi ne pošte in brzojave.

Vstaja na Kavkazu.

Carigrad, dne 19. avgusta.

(Uradno.) Vstaja proti Rusom na Kavkazu se vedno bolj širi. Vstaši so razstrelili železniške mostove čez reko Araxes. Tako so vstaši Rusom onemogeli edino železniško zvezo s Perzijo. Ruske čete bežijo pred vstaši na turško mejo. Na Kavkazu je nastala velika draginja. Vstaja se je tako razširila, da bo Rusom skoro nemogoče isto preprečiti.

Turki molijo za zmago Avstrije in Nemčije.

Dunaj, dne 19. avgusta.

(Uradno.) Po vseh turških mošejah (molilnicah) v Carigradu molijo Turki za zmago avstrijskega in nemškega orožja.

To je prvi slučaj v zgodovini turškega cesarstva, da molijo mohamedanci v mošejah za zmago krščanskih ljudstev, obenem pa dokaz, na katero stran se je Turčija nagnila. Gotovo tudi Nemčija ne bi bila prodala križark „Goeben“ in „Breslau“ Turčiji, ako bi ne bila dovolj prepričana, da ju dobi prijateljica v roke.

Papež umrl.

Ravnokar izvemo, da so danes ponoči umrli sv. Oče Pij X. Katoliška cerkev se zagrinja v žalost. Molimo za rajnega papeža!

Listnica uredništva.

Artiče. Ako ste v zadregi za delavce, obrnite se takoj na okrajno glavarstvo ter naznanite, za kakšna dela in koliko delavcev rabite. Tudi šola in občina Vam morata iti na roko.

Virštanj. Če je tako, obrnite se takoj na c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu.

Razglas.

Dotični, ki imajo na zapuščino, po dne 26. julija umrlemu župniku, č. g. Ant. Merkušu v Žetalah, kako tirjatev kot upniki, naj naznanijo svoje zahteve pisмено pri podpisani sodnji do 1. septembra 1914. Svoje zahteve naj pisмено obrazložijo in podprejo. (Č. g. Anton Merkuš je umrl, ne da bi bil zapustil kako poslednjo voljo.) 781

Nadalje se naznanja, da se bo vršila prostovoljna dražba premičnih pokojnika, ki spadajo pod delokrog tega sodišča, začela dne 25. avgusta 1914 ob 8. uri zjutraj v Žetalah

ter se bo naslednje dni nadaljevala in končala.

Rogatec, dne 11. avgusta 1914.

C. kr. okrajno sodišče v Rogatcu, odd. I.

J. KOVAČIČ, Radgona, Dolga ul. 100.

Velika zaloga steklenega (glaženega) in porcelanastega blaga, svetiljke, podobe, okvirje, ogledala. Steklarsko dela.

Točna postrežba!

Najnižje cene!

Pozor

Najnovejši ter najcenejši aparati za kuhanje s špiritom. Patentovani z varstveno znamko „JW“ Mala poraba špirta, eksplozije in popravila popolnoma izključeno.

Išje se preprodajalci.

J. Vajda Ljubljana

Sv. Petra cesta 43/20.

Zidana hiša

s sočnim vrtom, brajdami in lepim sadnim drevjem se radi družinskih razmer po nizki ceni prodaj. Vpraša se naj pri gosp. Puki, gostilničar, Razvanje pri Mariboru

Na prodaj sta

dve hiši

tik žel. postaje. V prvi je restavracija z lepim senčnim vrtom, druga sposobna za trgovino. Oba obrti brez konkurence. Naslov v upravnistvu pod št. 785.

Strelnik z večletno prakso, z dobriimi spričevali, sposoben električar, želi nastopiti službo takoj pri kaki večji tovarni, pod šifro „Zaupen strojar“. Natančen naslov pove iz prijaznosti g. Ivan Zagar, Sv. Lovrenc nad Mariborom. 784

Vino

120 hl belega škavskega vina lastnega pridelka iz leta 1911 po 80 vin, iz leta 1912 po 82 vin, in iz leta 1913 po 52 vin. takoj na prodaj. Peter Dobnik, veleposesnik v Konjicah. 785

Čevljarji pomočnik in učencem se sprejmeta takoj pri g. Frane Lorigerju, Zreče pri Konjicah. 788

Šofer, ki razume kmetijska in vinogradna dela, želi službo spreminiti. Vprašanja na upravnistvo pod št. 787.

Trgovski sodnik mešane stroke želi službo spreminiti z dnem 1. januarja 1915. Poudbe do 15. septembra 1914 pod „Stalna služba“ poštnozelože, Hrastnik. 792

2 učenca in 1 učenka

od poštenih starišev se sprejmejo takoj v trgovini mešanega blaga pri I. Regvat, Pilštanj. 791

Služba cerkovnika in organista se s tem razpiše. Prošnje na dekanijski in nadžupnijski urad v Vučenici ob kor. žel. 790

Kdor želi sprejeti sedlarskega učenca na eno leto, kateri se je že dve leti učil pri svojem očetu? Naslov: Franc Pfeifer, sedlar v Potoci, pošta Ostrel, Bosna. 789

Blagajničarka, katere je popolnoma slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi veščja, z dobriimi spričevali, se sprejme pri trgovcu Florjanu Gajšek v Loki pri Zuzmu. Prednost imajo one, ki so primerne starosti ter zmogne trgovske korespondence in enostavnega knjigovodstva. 786

Prodajalka mešane stroke želi mesto v mešni trgovini na deželi Vstopi lahko kakoj ali pozneje. Naslov v upravnistvu pod „Prodajalka št. 787“.

Učenca

sprejme takoj trgovina

A. Vrščič v Ljutomeru

Izvežbana dekla

h kravam se takoj sprejme pri C. Petričku, Lisca pri Celju. 779

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.

TISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 Maribor lastna hiša

svejo izredno bogate zaloge devocijonalij kakor:

Podobe: stenske v vsaki obliki, priproste in fine, tudi podobe v okvirju po primeranih cenah.

Podobice: male, raznovrstne, najcenejše in najfinejše po primeranih cenah 100 kom. od 70 v. naprej do 12 K.

Podobice kot spomin na prvo sveto obhajilo: najrazličnejše vrste popolnoma po tovarniških cenah.

Križe: lepe, fino izdelane, razne velikosti, stoječe in stenske, lesene in nikljaste, tudi oksidirane. Oskrbimo tudi podobe (korpuse) križanega za velike poljske križe po izredno nizkih cenah.

Rožne vence: lesene, koščene, biserne, iz kokusa po raznih cenah. Posebno pripravljamo cene rožne vence za otroke, tucat po 1 krono in višje.

Svetiljnice: iz aluminija za Marijino

družbe razne velikosti tudi s traki; svetiljnice, ki nadomestijo škapulir; čudodrine in razne druge.

Škapulirje: krmeljski škapulir, peterni škapulir, škapulir sv. Frančiška, Srca Jezusovega in druge. Priporočamo pa mesto škapulirjev kupovati svetiljnice, ki nadomestijo škapulirje, t. j. take, ki imajo na eni strani podobo Srca Jezusovega, na drugi pa kako-koli podobo Mater božje.

Posebno še pripravljamo krasne molitvenike:

Vence pobožnih molitev in svetih pesmi. Obsega izvrstna premisljevanja in 600 cerkv. pesmi. Stane rud. obr. 3 K, zlata K 3-50 in pa 4 K. Pesmi se dobijo tudi za-se po 2 K.

Družbiše bukvice za dekleta posebno

Dekliških družb. Izvrsten molitvenik! Rud. obr. 3 K; zlata K 1-50 in 4 K. Sv. Opravilo, najbolj podučno molitvenik, ker ima razlago celega cerkv. leta. Rud. obr. K 1-20; zlata K 1-50 in 2 K.

Premisljevanje o življenju Jezusa Kristusa obsega premisljevanje za vsak dan celega leta v 2 delih. Oba dela v platno vezana s rud. obr. 7 K. Malo sv. opravilo za mladino silno podučno. Ru. obr. 70 vin.; zlata 1 K. V zalogi imamo tudi druge molitvenike kakor: Hodi za Kristusom, Ključek nebeški, Marija, žalostna mati, Hoja za Marijo, Prijatelj otroški, Družbenik Marijini Marija Kraljica Šre, Getsemani in Golgota, Rane Šmarne, Večna molitev, HM brezmadežne in druge.

Državni telefon 13.

Sploh v Tiskarni sv. Cirila se dobijo ali oskrbijo vsi sedanji molitveniki!

- Zahtevajte takoj brezplačno - vzorce!

10.000

metrov

volnenega in polvolnenega blaga

se globoko pod ceno razpošilja

R. Miklavc Ljubljana 205

Prva kranjska rapošiljateljstva trgovina.

Za veselice na prostem

priporočam v največji izbi in najnižji ceni:

Lampijone Papirnate krožnike
Konfete Papirnate serviete
Serpentine Dopisnice za šaljivo pošto

Zalepke za šaljivo pošto Karte za tombolo.

Največja slovanska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na avstrijskem jugu na debelo in drobno.

Goričar & Leskovšek Celje

Edina slovenska knjigarna na Spodnjem Štajerskem.

JOŽEF NEKREP

tesarski mojster in stavbeni podjetnik

Maribor, Mozartstr. št. 59

se priporoča posestnikom in zavodom za prevzete vseh popravil in novih stavov v mestu in na deželi po najnižji ceni. Delo izvršim 83 točno in solidno.

KAVA

50% cenejša

Amerikanska varčevalna kava, z visokim aromatičnim duhom, izdatna in se lahko varčuje, 5 kgr. vzorec v vreči za 10 kron franko proti povzetju. Pol kilograma prvotnega finega čaja 2 K pošilja A. Saphir, eksport kave in čaja, Tiszabogdany 398. 478

POZOR! Ne zamudite!

Za jesen in zimo!

Domači in narodni trgovec

Franc Lenart v Ptujju

priporoča bogato izbiro modernega novodošlega jesenskega in zimskega blaga za moške in ženske obleke ter bluže. Nadalje nudi vsakovrstno trpežno platno za živотно kakor za posteljno perilo; najnovejše svilene in tudi druge rute, srajce, zavratnice, ovratnike, zapestnice, dežnike itd., seveda v zadostni izbiri.

Dobijo se tudi nepremočljive konjske plahte.

Kder bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancom, Kder bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Priporoča se Franc Lenart v Ptujju.

Postrežba poštena.

Postrežba poštena.

Razpošiljalnica pohištva K. Preis Maribor

Stolni trg šte. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirano od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirano, od 160 K; spalnice v staronemškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9-50, mize K 10—, stoli K 2-50, močne postelje 14 K, šifonirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spalni divani (otomani) 31 K. Posebni oddelek za pohištva iz železa in medenine: otroške omrežne postelje od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K.

Cena in izber brez konkurence, prost ogled, ilustrovani ceniki brezplačno in poštne prosto.

Pozor!

Ustanovljeno 1880
Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine Karola Vaniča, Celje, Narodni dom se prodaja vse pod lastno ceno.

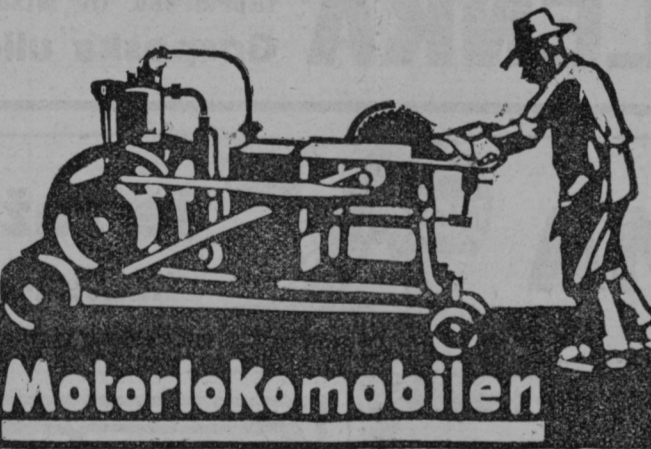
Za poljedelstvo, industrijo in obrt so najboljši naši nedosežni

Originalni „OTTO“ motorji

nepremični in prevozní

motorji na surovo olje — Diesel-motorji

in

Motorlokomobilien

101.000 motorjev z mnogo več kot 1-2 milj.

konjskih sil smo že dosedaj prodali.

Langen & Wolf, Dunaj X.,

Laxenburgerstrasse 53 Gb.

Zastopstvo: Inž. Frano Lach, Gradeo Theodor Körnerstr. 47 II/10.

Protin (Gicht).

Bolezní v mišicah in kitah ter stare revmatične bolezní, ki se pojavijo po prehlajenju, se takoj omilijo in odpravijo z oti ranjem s protinskim in revmatizem-balzomom.

Za oporo delovanja tega vtiravanja (vribanja) se posebno priporoča čaj zoper protin,

kateri v telesu nakopičene bolečine - povzročujoče vodene snovi raztopi in upliva, da se vodna snov po naravnem potu in na neškodljiv način spravi iz trupla. Dobiva se v lekarni pri „Angelju varihu“, Mr. A. Sirak, Maribor, Tegetthofova ulica 33 (blizu kolodvora).

Kaj je to

„SULTAN!“

„Sultan“ je izborna nadomestilo za kavo, najpopolnejša vrsta cikorijske, pripravljena iz pravih smirenskih fig z dodatkom najfinejše cikorijske.

Ako ravno sem iskal le z nezadostno opozoritvijo svojemu novemu produktu odjemalcev, sem bil presenečen od nenavadnih rezultatov in od nevsakdanjega interesa, kar pričajo laskavi dopisi in priznanja, ki sem jih dobil iz vrst svojih odjemalcev, katerim sem ponudil v resnici dobro stvar po nizki ceni. — Kakor navadno je bil „Sultan“ takoj pomarejen od domačih in tujih tvrdk in tovarnih; da temu zabranim, sem dal zavitek in ime „Sultan“ zakonito zavarovati. — Prosim toraj, da odvrčate dosledno vse, kar se pod podobnim imenom ponuja. — 6 kg. težke zavojčke (5 zavojčkov po 1 kg.) pošiljam za 5 K franko na vsako pošto postajo. — Kot premijo, katero prilagam k figovemu dodatku „Sultan“, se dobi sledeče: 2 veliki ali 3 male žlice iz pravega aluminija, jekleni jedilni nož in vilice, zelo praktično sklopno vešalo in druge koristne predmete. Steklenice, lončki, škatljice in druge podobne stvari, ki se prilagajo k žitni kavi, se radi neprimerne oblike tu ne dajo prilagati. — Figovi dodatek „Sultan“ je priporočati toplo vsaki gospodinjji, ker daje kavi zelo prijeten okus, posebno dišeč aroma in krasno barvo. — Ker je tudi v malem zavžita zelo izdatna, se da s njo jako dobro varčevati. — Figovi dodatek zmesi „Sultan“ dopoljuje neoporekljivo okus kave prirejene z mojo znano neprekosljivo žitno kavo in kdor je enkrat s te poskusil, postane moj stalen odjemalec in sploh ne išče boljših izdelkov.

Opozorite prijazno tudi svoje znance, za kar se Vam v naprej zahvaljujem.

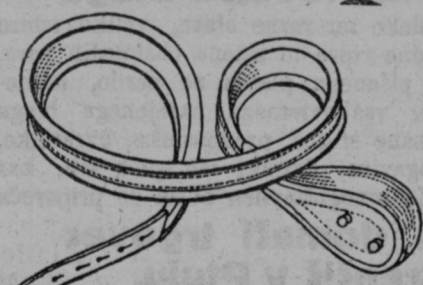
Z odličnim spoštovanjem

Jos. Vesely, Praga VII. (Ceško),

27

trgovina z žitno kavo.

Kilne pase!

tudi za najhujše kile, trebušne obveze (Bauchbinden), podlage za prekljive in ploske noge, suspensorije, vsakovrstne stroje proti skrivljenju trupla po zdravniškem predpisu. Umetne ude, roke, noge itd., izdeluje vse prav dobro in izvrstno po nizkih cenah staroznana trdka

Fr. PODGORŠEK,

bandežist in rokavičar, MARIBOR, Burggasse 7.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čednimi obrebki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za viš. župniške urade spovedne in misijske listke z črnim, rdečim ali medrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenilke, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posejilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in druge.

Za krečmarje in prireditelje veselice: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tambore itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in šalestinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude družtev in častne občane v različnih okrasih in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

00000 Vsa naročila se izvršijo ceno in točno. 00000

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

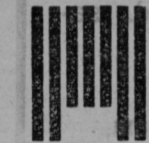
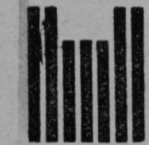
Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

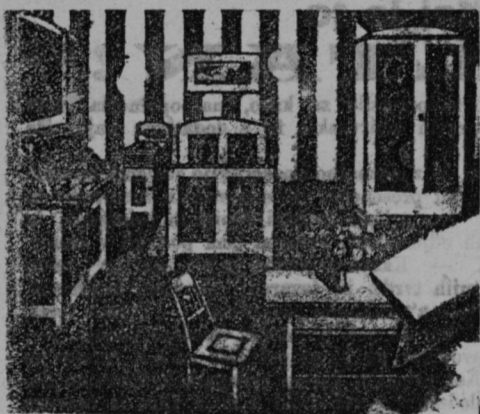
Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo spleh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih sredstvih prevzame posojilnica v svojo last proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzemski praznike. V uradnih urah se sprejemajo in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ugodno kupite v trgovini

Spalne sobe od 150—1000 K, jedilne sobe od 150—1000 K

otomane, divane, madrace, zagrinjala v različnih najnovejših slogih.

Razpošilja na vse strani!

Cene primern

pohištvo!

Zenini in neveste imajo popust!

Brez konkurence! — Prosti ogled!

E. ZELENKA

tapetarska in mizarška delavnica
Gosposka ulica 25,

nasproti hotela Mohr
MARIBOR o. D.

PALMA

je zaželljeni
kaučuk-podpetnik

Pozor! Cenj. kupovalci. Pozor! Nova slovenska trgovina tik pošte **Alojz Brenčič, Ptuj**

nudi cenj. občinstvu

za pomlad najnovejše blago

za moške in ženske obleke ter razne bluže, veliko izbiro trpežne hlačevine, različne ripse in satene obstoječih barv, razno vrstnega belega in pisanega platna za perilo, najnovejše svilnate robce ter vsakovrstnega narejenega blaga kakor: hlače, hele in pisane srajce, predpasnike, ovrtnike, savratnice, manšete, nogavice, dežnike ter sploh vse, kar v to stroko spada. — Za mnogoštevilen obisk se priporoča

narodni in domači trgovec

Alojz Brenčič v Ptuj.

Novo blago!

Niske cene!

Poštena in hitra postrežba!

Štefan Kaufman
trgovec z železom
v Radgoni
priporoča najboljšo ocelno motiko in lopate, dobre kose in srpce, pravo štajersko železo se dobi po najnižji ceni in solidni postrežbi. 178

Slovenci pozor!
Dvonadstropna hiša
z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu frančiškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravištvo pod št. 432.

Weckove steklenice in aparati za vkuhanje

sadja, zelenja in mesa so priznane kot najboljše, kar spričujejo mnogobrojna najvišja odlikovanja. Ne kupujte različnih manjvrednih izdelkov!

Weckove steklenice ima v zalogi

Franc Strupi Celje

veletrgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, šipami itd.